



2014-2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa



SVIETIMO,
MOKSLO
IR SPORTO
MINISTERIJA



NŠA
NACIONALINĖ
SVIETIMO
AGENTŪRA

Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamas projektas
Nr. 09.2.1-ESFA-V-726-03-0001
„Skaitmeninio ugdymo turinio kūrimas ir diegimas“

EVANGELIKŲ REFORMATŲ TIKYBOS BENDROSIOS PROGRAMOS PROJEKTAS

Bendrosios programos projektą rengė:

Rasa Mardosaitė, kun. Rimas Mikalauskas

Turinys

1. Paskirtis.....	2
2. Tikslas ir uždaviniai.....	2
2.1. Tikslas.....	2
2.2. Pradinio ugdymo uždaviniai.....	2
2.3. Pagrindinio ugdymo uždaviniai.....	2
3. Kompetencijų ugdymas dalyku.....	2
3.1. Pažinimo kompetencija.....	2
3.2. Socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos kompetencija.....	3
3.3. Kūrybiškumo kompetencija.....	3
3.4. Pilietiškumo kompetencija.....	3
3.5. Kultūrinė kompetencija.....	3
3.6. Komunikavimo kompetencija.....	3
3.7. Skaitmeninė kompetencija.....	4
4. Pasiekimų sritys.....	4
A. Šventojo Rašto pažinimas.....	4
B. Tikėjimo turinio pažinimas.....	4
C. Bažnyčia ir liturgija.....	4
D. Biblinis dvasingumas.....	4
E. Moralė/etika - žmogus ir pasaulis.....	4
5. Pasiekimų raida.....	6
6. Mokymo(si) turinys.....	9
6.1. Mokymo(si) turinys. 1 klasė	9
6.2. Mokymo(si) turinys. 2 klasė	10
6.3. Mokymo(si) turinys. 3 klasė	11
6.4. Mokymo(si) turinys. 4 klasė	13
6.5. Mokymo(si) turinys. 5 klasė	14
6.6. Mokymo(si) turinys. 6 klasė	15
6.7. Mokymo(si) turinys. 7 klasė	16
6.8. Mokymo(si) turinys. 8 klasė	18
6.9. Mokymo(si) turinys. 9 -10 klasės	19
7. Pasiekimų vertinimas.....	20
8. Pasiekimų lygių požymiai.....	23
8.1. Pasiekimų lygių požymiai. 1–2 klasės.....	23
8.2. Pasiekimų lygių požymiai. 3–4 klasės.....	24
8.3. Pasiekimų lygių požymiai. 5–6 klasės.....	26
8.4. Pasiekimų lygių požymiai. 7–8 klasės.....	27
8.5. Pasiekimų lygių požymiai. 9–10 klasės.....	29

1. Paskirtis

Evangelikų reformatų tikybos mokomasis dalykas supažindina mokinius su Šventuoju Raštu, kaip biblinio tikėjimo pamatu, viliantis, kad Biblijos, kaip Dievo Žodžio pažinimas sąlygos mokinių moralinę transformaciją, pažadins poreikį asmeniškai pažinti Kristų, kaip savo Atpirkėją, suteiks viltį ir prasmę, ugdyt pasitikėjimą Dievu ir vidinę pagarbą Dievui, kiekvienam žmogui, kūriniui.

Mokiniai yra skatinami kelti tikėjimo, asmens tapatumo, etinius, egzistencinius, socialinius, kultūrinius klausimus ir ieškoti atsakymų Šventojo Rašto šviesoje apmąstant tikėjimo ir mokslo dialogo perspektyvą.

Evangelikų reformatų tikybos programa yra sudaryta remiantis Šventuoju Raštu (Biblija), pagrindiniais evangelikų reformatų išpažinimo raštais, evangelikų reformatų Bažnyčios paveldu ir jos istorija.

Mokytojams paliekama galimybė lanksčiai pritaikyti ugdymo turinį ir metodus, atsižvelgiant į konkrečią situaciją ir mokinių poreikius.

2. Tikslas ir uždaviniai

2.1. Ugdymo tikslas.

Siekama, kad evangelikų reformatų tikybos pamokose mokiniams būtų suteikiamos galimybės:

- formuotis Šventojo Rašto išmintimi grįstą pasaulėžiūrą ir suvokti save ir supantį pasaulį Dievo Žodžio šviesoje;
- per Atpirkimo istorijos pažinimą ugdytis giluminį moralinių nuostatų įsisąmoninimą ir įprasminti tai per pagarbą ir atsakingą santykį su Dievu, savimi, visuomene, gamta ir pasauliu;
- ugdyti ir pagrįstai įvertinti savo asmens krikščionišką tapatybę. Plėtoti asmeninę konfesinę pasaulėžiūrą;
- ugdytis gebėjimą empatiškai užjausti, suprasti kiekvieną asmenį ir nesitaikstyti su prievartos, neteisingumo, patyčių apraiškomis artimoje ir tolimoje aplinkoje.

2.2. Pradinio ugdymo uždaviniai

Siekdami evangelikų reformatų tikybos ugdymo tikslo, mokiniai:

- supranta Šventąjį Raštą kaip Dievo Žodį;
- pažįsta pagrindinius Šventajame Rašte atskleistos Atpirkimo istorijos įvykius ir veikėjus ir sieja su savo gyvenimo patirtimis;
- ugdomi pagarbą, pasitikėjimą ir nuostabą santykiuose su Kūrėju ir kūriniu;
- įgyja pradinius Biblijos studijavimo gebėjimus.

2.3. Pagrindinio ugdymo uždaviniai

Siekdami evangelikų reformatų tikybos ugdymo tikslo, mokiniai:

- išplėtoja Šventajame Rašte atskleidžiamą Atpirkimo istoriją ir analizuoja savo santykį su ja;
- nagrinėja Šventąjį Raštą kaip užrašytą Dievo Žodį;
- susipažįsta su pagrindinėmis evangelikų reformatų tikėjimo doktrinomis, Bažnyčios istoriniu ir kultūriniu paveldu.
- palygina įvairias krikščioniškas konfesijas ir didžiąsias pasaulio religijas;
- ugdomi toleranciją įvairių pasaulėžiūrų žmonėms.

3. Kompetencijų ugdymas dalyku

3.1. Pažinimo kompetencija

Evangelikų reformatų tikybos dalyku ugdomas žingeidumas pažinti save ir supantį pasaulį Dievo Žodyje atskleistos Atpirkimo istorijos kontekste.

Mokiniai dalyko žinias ir gebėjimus ugdomi analizuodami Šventojo Rašto (Biblijos) tekstus, pagrindinius evangelikų reformatų išpažinimo raštus, tokius kaip Heidelbergo katekizmas, Antrasis šveicariškasis išpažinimas, Miesto katekizmas ir kt.

Mokiniai mąsto kritiškai, kai suvokia ir tikslingai taiko Šventojo Rašto principus kasdienybėje, išsako savo nuomonę, analizuoja išskylančias problemas, kritiškai vertina alternatyvius požiūrius ir šaltinių patikimumą internete.

Mokėjimo mokytis gebėjimus mokiniai ugdo suvokdami, kaip taikyti Šventojo Rašto skaitymo ir aiškinimo principus, tikslingai ir atsakingai atsirinkdami informaciją įvairiuose šaltiniuose, tirdami ir kritiškai reflektuodami, susiedami naują informaciją su jau žinoma, savarankiškai planuodami asmenines Šventojo Rašto studijas.

3.2. Socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos kompetencija

Per evangelikų reformatų tikybos dalyką mokiniai skatinami apmąstyti savo ir kito asmens, sukurtų pagal Dievo atvaizdą, unikalumą, vertę ir prasmę. Nagrinėdami biblines istorijas mokosi atpažinti ir valdyti emocijas, puoselėti sveikus tarpusavio santykius pozityviai spręsti konfliktus ir atsakingai priimti sprendimus; analizuoja įvairias situacijas ir mokosi įveikti iššūkius, įvardija bendražmogiškas vertybes ir geba paaiškinti vertybių svarbą priimant sprendimus.

Dalyko turinys yra organizuojamas taip, kad mokiniai ugdytųsi empatiškumo, socialinio sąmoningumo ir teigiamų tarpusavio santykių kūrimo įgūdžius, pagarbų elgesį su gamta ir suvokimą apie visos kūrinijos integralumą.

Mokiniai rūpinimosi sveikata svarbą ir įgūdžius ugdo reflektuodami žmogaus sielos ir kūno vienovę, ugdydamiesi nuostabą ir dėkingumą Kūrėjui už savo būtį.

3.3. Kūrybiškumo kompetencija

Per evangelikų reformatų tikybos pamokas ugdo tyrinėjimo gebėjimus, ieškodami reikiamos informacijos įvairiuose šaltiniuose, kritiškai vertindami rastą informaciją bei jos patikimumą. Generavimo gebėjimus mokiniai ugdo argumentuotai išreikšdami savo požiūrį, pagrįsdami Šventuoju Raštu ir savo patirtimi.

Mokiniai ugdo kūrybinį mąstymą keldami klausimus, svarstydami alternatyvius atsakymus. Ugdoma ištvermė ir drąsa priimti gyvenimo sudėtingumą bei gebėjimas įžvelgti viltį „jau ir dar ne“ biblinėje perspektyvoje. Reflektuojama kristocentriško mąstymo ir veikimo galia.

Ugdomi mokinių gebėjimai generuoti kūrybines idėjas esamos informacijos pagrindu, ieškoti sprendimų bei išraiškos formų.

3.4. Pilietiškumo kompetencija

Evangelikų reformatų tikybos pamokose pilietinis tapatumas yra ugdomas nagrinėjant bendruomenės, etikos, moralės ir kitas pažinimo sritis. Mokiniai skatinami apmąstyti ir susieti asmeninę laisvę su atsakomybe už savo veiklą ir jos rezultatus, dalyvauti bendruomenės veikloje, atsilipti į žmonių poreikius. Ugdoma, kad mokinys prisidėtų prie darnios ekologinės aplinkos kūrimo. Pagarba žmogaus teisėms ir laisvėms ugdoma aptariant įvykius, mokiniams aktualius problemas, dalinantis nuomone ir informacija. Taip pat mokiniai skatinami suprasti kitokius galimus požiūrius į tuos pačius dalykus, reiškinius, į kitų religijų nuostatas, kitas tautas, demonstruoti empatiją ir toleranciją kitokiai nuomonei ir kitokiam požiūriui į gyvenimą. Mokiniai motyvuojami gerbti Lietuvos valstybę, jos istoriją.

3.5. Kultūrinė kompetencija

Evangelikų reformatų tikybos programa ugdo kultūrinį sąmoningumą, kuris grindžiamas žiniomis apie evangelikų reformatų ir kitų konfesijų ar tikybų, tautų kultūros tradicijas. Pabrėžiama kultūrų ir tikėjimų įvairovė, ugdomas jų pažinimas ir supratimas, skatinantis toleranciją kitiems.

Mokinys ugdytų savo estetinį skonį ir išraišką analizuodamas tikėjimo tiesų išraišką mene, perteikdamas savo religinius išgyvenimus bei refleksijas įvairiomis raiškos priemonėmis.

3.6. Komunikavimo kompetencija

Evangelikų reformatų tikybos ugdymo programoje komunikavimo kompetencija ugdoma mokantis kurti pranešimus, atpasakojant tekstus, atmintinai mokantis įvairias ištraukas iš Šventojo Rašto, samprotaujant apie biblinius tekstus ir gyvenimo reiškinius, pateikiant savo nuomonę ir pagarbiai išklausant ir įsiklausant į kito nuomonę.

Pamokose veikla organizuojama taip, kad mokiniams būtų sudaromos galimybės išmokti rasti ir atsirinkti informaciją įvairiuose informacijos šaltiniuose, skirti objektyvią informaciją nuo subjektyvios.

3.7. Skaitmeninė kompetencija

Evangelikų reformatų tikybos pamokose skaitmeninė kompetencija ugdoma per gebėjimus naudotis ir analizuoti su tikybos dalyku susijusį skaitmeninį turinį, kritiškai vertinti virtualioje erdvėje pateikiamą informaciją, mokantis pasirinkti tinkamiausias technologines priemones pristatyti savo idėjas, įgyvendinti projektus. Mokomasi atsakingai, saugiai ir etiškai bendrauti ir bendradarbiauti virtualiose socialinėse grupėse, dalintis informacija, veikti, bendrauti ir bendradarbiauti skaitmeninėje erdvėje mokyklos, bendruomenės, šalies kultūriniam ir visuomeniniam gyvenimui.

4. Pasiekimų sritys

A. Šventojo Rašto pažinimas

Mokiniai, skaitydami Bibliją, susipažįsta su ja, kaip svarbiausiu Dievo Apreiškimo šaltiniu žmonėms. Tyrinėja Biblijos kultūrinį, istorinį paveldą, ugdomi biblinį raštingumą.

Šios pasiekimų srities pasiekimai:

- A1. Pagrindžia Biblijos autoritetą.
- A2. Nagrinėja Biblijos pasakojimą.

B. Tikėjimo turinio pažinimas

Susipažįsta su Evangelikų reformatų bažnyčios mokomu tikėjimo turiniu. Atskleidžia trejybinio Dievo atributus, susipažįsta su Jėzaus Kristaus Evangelija. Atpažįsta Dievo kvietimą žmogui ir dovanojamą išgelbėjimą per tikėjimą Jėzaus Kristaus auka. Susipažindami su žmonių pastangomis išreikšti savo religingumo poreikį, ugdomi pagarbų santykį su įvairių įsitikinimų žmonėmis.

Šios pasiekimų srities pasiekimai:

- B1. Apmąsto trivienio Dievo apreiskimą Šventajame Rašte.
- B2. Analizuoja atperkančiąją Jėzaus misiją.
- B3. Atpažįsta žmogaus prigimties orumą ir trapumą.
- B4. Apibūdina įvairias pasaulėžiūras ir jas gerbia.

C. Bažnyčia ir liturgija

Susipažįsta su Bažnyčia, kaip Dievo Sandoros tauta, analizuoja bažnyčių raidą pasaulyje ir Lietuvoje, panašumus ir skirtumus su įvairiomis krikščioniškomis konfesijomis. Analizuoja Dievo pažinimo prasmę bendruomenės kontekste.

Šios pasiekimų srities pasiekimai:

- C1. Apibrėžia Bažnyčios prigimtį, ženklus, tikslus ir istoriją.

D. Biblinis dvasingumas

Mokiniai analizuoja žmogaus santykio su Dievu prasmę, dinamiką, yra skatinami asmeninio santykio su Dievu puoselėjimui per biblines priemones. Analizuoja praktinę biblinio asmeninio dvasingumo raišką įvairiuose kontekstuose.

Šios pasiekimų srities pasiekimai:

- D1. Analizuoja praktinę biblinio dvasingumo raišką santykiyje su Dievu.
- D2. Analizuoja praktinę biblinio dvasingumo raišką santykiyje su savimi ir artimu.

E. Moralė/etika - žmogus ir pasaulis

Biblinio mokymo perspektyvoje analizuoja asmens ir bendruomenės moralės, etikos, socialinius, pilietinius ir kt. klausimus. Ugdomi kritinį mąstymą priimant sprendimus ir interpretuojant įvykius bei reiškinius. Plėtoja dialogo kultūrą ir pagarbą asmeniui bei aplinkai.

Šios pasiekimų srities pasiekimai:

E1. Ugdomi socialinę, pilietinę atsakomybę bei pagarbų/tausojančių santykį su kūrinija.

5. Pasiekimų raida

Pasiekimas	Pasiekimų raida				
	1–2 klasės	3–4 klasės	5–6 klasės	7–8 klasės	9–10 klasės
A. Šventojo Rašto pažinimas					
A1. Pagrindžia Biblijos autoritetą	A1.3. Įvardija, kad Biblija yra Dievo pasakojimas. Mielai klausosi ir atpasakoja/pavaizduoja kelias istorijas iš Biblijos	A1.3. Išsako savo samprotavimus, kodėl Biblija galima pasitikėti.	A1.3. Paaiškina, kodėl Biblija gali būti patikimas gyvenimo pamatas.	A1.3. Analizuoja galimybę Biblijos pagrindu formuoti vertybių sistemą.	A1.3. Pagrindžia krikščioniškos pasaulėžiūros vertybes Biblijos autoritetu.
A2. Nagrinėja Biblijos pasakojimą.	A2.3. Klausosi skaitomo teksto iš Biblijos, atsako į daugelį faktinių ir aiškinamųjų klausimų, išsako savo samprotavimus ir kilusius klausimus apie jį.	A2.3. Išvardija pagrindinius Penkiaknygės veikėjus, kurie vadinami tikėjimo protėviais. Paaiškina, kaip tikėjimo protėviai atsiliepė į Dievo kvietimą ir įvardija, ko galima pasimokyti iš jų.	A2.3. Išvardija pagrindinius Senojo Testamento įvykius chronologine tvarka, sieja Biblijos veikėjus su atitinkamais įvykiais Biblijoje.	A2.3. Palygina Sandoros sampratą Senajame ir Naujajame Testamente. Atpažįsta Biblijos tekstų aktualumą ir sieja juos su asmenine patirtimi.	A2.3. Geba paaiškinti Šventojo Rašto santykį su krikščioniška tradicija, kultūra.
B. Tikėjimo turinio pažinimas					
B1. Apmąsto trivienio Dievo apreiškimą Šventajame Rašte.	B1.3. Apibūdina Dievą kaip Kūrėją ir gyvenimo šaltinį. Pateikia bent vieną Dievo ir žmogaus kūrybos panašumą ir skirtumą.	B1.3. Įvardija Dievo ištikimybės apraiškas Biblijos veikėjų gyvenime. Atpažįsta Dievo ištikimybės ženklus kasdienybėje.	B1.3. Paaiškina, kaip Dievo teisingumas pasireiškia meile ir rūstybe.	B1.3. Analizuodami trivienio Dievo apsireiškimą ir Trejybės asmenų santykį, atpažįsta bendrystės poreikio ištakas.	B1.3. Paaiškina trejbinio Dievo sampratą. Įvardija kaip veikia Dievo Trejybės asmenys. Atpažįsta klaidingus Dievo įvaizdžius, paaiškina jų atsiradimo priežastis ir pasekmes.

B2. Analizuoja atperkančiąją Jėzaus misiją.	B2.3. Pasakoja Jėzaus gimimo istoriją, Išreiškia pagarbą Jėzui, kaip Dievo Sūnui.	B2.3. Mokosi atpažinti kai kuriuos ST įvaizdžius ir pažadus apie Gelbėtoją ir susieti juos su Jėzaus asmeniu.	B2.3. Paaškina, kodėl žmonėms yra reikalingas Gelbėtojas ir išvelgia išgelbėjimo poreikį.	B2.3. Apibrėžia Jėzaus Kristaus misiją.	B2.3. Analizuoja pateiktas nuorodas į Jėzų Kristų Senajame Testamente ir sieja su Jėzaus Kristaus gyvenimu ir misija. Išvelgia ir supranta savo gyvenimo ir Atpirkimo istorijos sąsajas.
B3. Atpažįsta žmogaus prigimties orumą ir trapumą.	B3.3. Geba paašškinti, ką reiškia, kad Dievas sukūrė žmogų pagal savo panašumą, kuo žmogus yra panašus į savo Kūrėją. Su mokytojo pagalba išsako samprotavimus apie tikėjimo reikalingumą žmogui.	B3.3. Atpažįsta Nuopolio pasekmes Dievo kūrinyje ir žmonių santykiuose. Svarsto Dievo kvietimą pripažinti savo silpnumą ir priimti Jo pagalbą.	B3.3. Vertina tikėjimo vaidmenį žmogaus gyvenime, randa tikėjimo pavyzdžių. Mokosi spręsti iškilusius sunkumus remiantis krikščionybės idealais.	B3.3. Svarsto Dievo kvietimą dalyvauti Atpirkimo darbe. Stengiasi atsilipti į Dievo kvietimą, ieškant savo pašaukimo.	B3.3. Analizuoja asmens pamatinius poreikius, remiantis Šventojo Rašto požiūriu ir ieško būdų išspręsti problemas.
B4. Apibūdina įvairias pasaulėžiūras ir jas gerbia.	B4.3. Pastebi ir priima savo ir kitų skirtingumą, suvokia, kad yra vertybių, kurios svarbios visiems žmonėms.	B4.3. Skiria krikščionišką pasaulėžiūrą nuo kitų pasaulėžiūrų. Atpažįsta keletą religinių simbolių.	B4.3. Išreiškia savo nuomonę apie (ne)tikėjimo įtaką elgesiui ir pasirinkimams. Demonstruoja pagarbą kitokiai nuomonei.	B4.3. Lygina įvairių krikščioniškų konfesijų raišką. Identifikuoja didžiąsias pasaulio religijas, jas klasifikuoja.	B4.3. Apibrėžia ekumenizmo ir tarpreliginio dialogo sąvokas ir apibūdina ekumenizmo ir tarpreliginio dialogo raidą.
C. Bažnyčia ir liturgija					
C1. Apibrėžia Bažnyčios prigimtį, ženklus, tikslus ir istoriją.	C1.3. Apibrėžia bažnyčią kaip Dievo tautą, kuriai priklauso visi tikintieji (ST ir NT). Išvardija pagrindines krikščioniškas šventes ir paaškina, ką jos reiškia.	C1.3. Analizuoja pagrindinius ST bažnyčios bruožus (Izraelio tauta, padangtė, Dievo garbinimo ritualai).	C1.3. Skiria vietinės ir visuotinės bažnyčios bruožus, moka Apaštališkąjį išpažinimą. Pristato bažnyčios, kaip tarnaujančios	C1.3. Paaškina evangelikų reformatų Bažnyčios sakramentų reikšmę	C1.3. Tyrinėja evangelikų reformatų Bažnyčios išpažinimus ir susieja juos su Šventuoju Raštu ir

			bendruomenės prasmę.		kasdienio gyvenimo praktika.
D. Biblinis dvasingumas					
D1. Analizuoja praktinę biblinio dvasingumo raišką santykyje su Dievu.	D1.3. Savais ar išmoktais žodžiais išsako padėką ir prašymus Dievui. Išreiškia susidomėjimą Dievo Žodžiu.	D1.3. Apibūdina maldos paskirtį ir formas. Atpažįsta Dievo rūpestį žmogumi Biblijos tekstuose ir savo gyvenime.	D1.3. Įvardija ir pateikia pavyzdžių apie asmeninę maldos ir Dievo Žodžio apmąstymo patirtį. Remiasi Biblija apibūdindami savo asmeninį santykį su Dievu.	D1.3. Analizuoja tikėjimo kelionės ir dvasinio augimo būdus. Įvardija dvasinio gyvenimo trukdžius.	D1.3. Analizuoja ir praktikuoja tikėjimo kelionės ir dvasinio augimo būdus.
D2. Analizuoja praktinę biblinio dvasingumo raišką santykyje su savimi ir artimu.	D2.3. Jausdami gražaus elgesio poreikį mokosi puoselėti draugystę su žmonėmis. Moka atsiprašyti ir priimti atsiprašymą.	D2.3. Vertina kitų poelgius atsižvelgdami į Aukso taisyklę ir 10 Dievo Įsakymų. Moka atpažinti, įvardinti savo kaltę ir priimti atleidimą.	D2.3. Supranta kantrybės ir pakantumo svarbą kuriant santykius su bendraamžiais. Atpažįsta ir reaguoja į patyčių elgesį ir erzinimą.	D2.3. Analizuoja pasirinkimų ir pasekmių dėsnius. Palygina tikinčio ir netikinčio žmogaus prioritetus.	D2.3. Rodo pagarbą asmenims iš skirtingų socialinių, kultūrinių ar religinių grupių.
E. Moralė/etika - žmogus ir pasaulis					
E1. Ugdosi socialinę, pilietinę atsakomybę bei pagarbą/tausojantį santykį su kūrinija.	E1.3. Gėrisi Dievo kūrinijos grožiu. Apibūdina kodėl svarbu ja rūpintis. Aptaria pagalbos būdus žmonėms artimiausioje aplinkoje.	E1.3. Išvardija kelis teigiamo ir neigiamo žmogaus poveikio gamtai pavyzdžius. Pripažįsta kito žmogaus poreikius, žino pagalbos būdus ir juos taiko.	E1.3. Su mokytojo pagalba remdamiesi Šventuoju Raštu pateikia pavyzdžių apie žmogaus atsakomybę santykyje su kūrinija. Aptaria doros lyderystės koncepciją.	E1.3. Generuoja idėjas apie tai, kaip gali prisidėti prie visuomenės gerovės, darnios ekologinės aplinkos kūrimo	E1.3. Tyrinėja kaip socialinė, pilietinė misija yra apibrėžiama Senajame ir Naujajame Testamente. Dalyvauja savanoriškoje veikloje.

6. Mokymo(si) turinys

Šioje programoje pateikiamas mokymosi turinys sudaro 70% turinio. Likusią turinio dalį mokytojai kūrybiškai atskleidžia, gilindami pateiktą turinį, taikydami daugiau detalių, pagal poreikį ar situaciją daugiau akcentuodami vieną ar kitą temą, pasirinkdami įvairius įmanomus būdus (projektinės užduotys, pažintinės ekskursijos, diskusijos, integruoti projektai ir pan.).

6.1. Mokymo(si) turinys. 1 klasė

6.1.1. Šventojo Rašto mokymosi turinys

6.1.1.1. Dievo Žodžio svarba. Ugdosi kompetencijas pažinti Šventąjį Raštą kaip išskirtinę knygą, kurioje pats Dievas atskleidžia pasaulio ir žmonių kilmę, įvykusį Nuopulį, jo pasekmes ir Dievo pažadą atstatyti pažeistą žmogaus orumą. Klausydami pasakojamų istorijų iš Biblijos, analizuodami paveikslėlius bei stebėdami kūriniją mokiniai ugdosi dėkingumą Dievui, atskleidžiančiam Atpirkimo planą žmogui.

6.1.1.2. Kelionė Biblijos puslapiams. Klausydami skaitomų ar pasakojamų istorijų iš Biblijos mokiniai susipažįsta su Biblijos metapasakojimo istorijomis iki Abraomo (Pradžios knyga 1-11 skyriai). Mokytojo pasiūlytomis raiškos priemonėmis mokiniai pavaizduoja pasaulio Sukūrimo istoriją, eilės tvarka sudėlioja sukūrimo dienas, skiria įvykius prieš Nuopulį ir po jo, apibūdina Adomą ir Ievą, kaip pirmą šeimą. Įvardija dvi Šventojo Rašto dalis. Mokiniai mokosi atskirti, kuri istorija yra iš Senojo Testamento, o kuri - iš Naujojo Testamento. Ugdosi gebėjimą atpažinti, kaip Dievas kalbina žmogų per Šventojo Rašto tiesas ir žodžius.

Sąvokos, asmenybės: Sukūrimas, Nuopulis, Adomas, Ieva, Kainas, Abelis, Nojus, Babelės bokštas.

Integraciniai ryšiai: gimtoji kalba, pasaulio pažinimas, etika, dailė

6.1.2. Tikėjimo turinio mokymosi turinys

6.1.2.1. Krikščioniška pasaulėžiūra. Ugdomas suvokimas, kad Dievas sukūrė pasaulį, jį myli ir juo rūpinasi. Per analizuojamas Biblijos istorijas mokiniai mokosi atpažinti tokius Dievo bruožus, kaip kūrybiškumą, meilę, galybę, tobulumą/šventumą. Per tai ugdomas suvokimas, kad žmogus yra ypatingas Dievo kūrinys, sukurtas atspindėti Dievą. Skiria Dievo kūrinius nuo žmonių kūrinių. Mokytojo padedami analizuoja Dievo ir žmogaus kūrybos pavyzdžius ir pateikia kelis panašumus ir skirtumus. Ugdomas suvokimas, kad Jėzaus Kristaus gimimo istorija yra Dievo, kuris sukūrė Dangų ir Žemę, įsikūnijimo istorija (Pr.1,1-Jono 1, 1). Savais žodžiais paaiškina, ką reiškia priimti save ir kitus kaip unikalius Dievo kūrinius. Susipažįstama su nuodėmės sąvoka, kuri apibrėžiama kaip žmogaus polinkis mąstyti, elgtis priešingai Dievo nustatytai tvarkai. Akcentuojama, kad Dievo mylinti nuostata žmogaus atžvilgiu nesikeičia net kai žmogus yra nusisukęs nuo Dievo. Aptariant Tvano istoriją mokoma pastebėti Dievo šventumą, kuris reikalauja, kad blogis būtų nubaustas/suvaldytas. Įsimena NMK 1-5 klausimus ir atsakymus.

Sąvokos, asmenybės: Dievo meilė, šventumas, kūrinys.

Integraciniai ryšiai: gimtoji kalba, etika, dailė, socialinis ugdymas.

6.1.3. Bažnyčios ir liturgijos mokymosi turinys

6.1.3.1. Dievo bendruomenė. Bendrystė ir tarnystė. Mokiniai mokosi pastebėti, kad Dievas sukūrė žmogų, kaip bendraujantį asmenį. Jis dovanoja žmogui šeimą, bendruomenę. Ugdomas suvokimas, kad Bažnyčia yra Dievo tauta, kurios paskirtis yra garsinti Dievo darbus ir drąsinti tikinčiuosius pasitikėti Dievu. Kalbama, kad Dievo tautai priklausė ir priklauso žmonės, kurie pasitikėjo/pasitiki Dievu (Abelis, Nojus ir pan.). Ugdomas suvokimas, kad krikščioniškos šventės yra susijusios su Jėzaus gyvenimo įvykiais.

Sąvokos, asmenybės: pasitikėjimas, Abelis, Nojus.

Integraciniai ryšiai: socialinis ugdymas, etika, etninė kultūra, muzika.

6.1.4. Biblinio dvasingumo mokymosi turinys

6.1.4.1. Krikščioniškos mokinystės žingsniai. Ugdosi gebėjimą pastebėti Dievo gerumo apraiškas Šventajame Rašte ir kasdienybėje, išsakyti padėką Dievui maldoje, o artimui - savo žodžiais ir veiksmais. Mokiniai mokomi sieti Dievo meilę ir rūpestį žmogumi su Dievo kvietimu priimti save ir kitą žmogų kaip vertingą ir unikalų Dievo kūrinį. Mokiniai skatinami atpažinti ir pateikti gero ir blogo elgesio pavyzdžių, sieti nuodėmę su nepaklusnumu Dievui (pavydas, pasipūtimas, muštynės - Kaino ir Abelio istorija, Babelės bokšto statyba).

Sąvokos, asmenybės: nuodėmė, pavydas, Kainas, Abelis, Babelės bokštas.

Integraciniai ryšiai: gimtoji kalba, socialinis ugdymas.

6.1.5. Moralė/etika - žmogus ir pasaulis mokymosi turinys

6.1.5.1. Krikščionio gyvenimas pasaulyje. Apmąstydami Sukūrimo istoriją ir Dievo patikėtą atsakomybę žmogui rūpintis kūrinija, mokiniai aptaria kaip praktiškai galima pasirūpinti augalais, gyvūnais ir įgyvendina paprastus projektus (pvz. pagamina lesyklėlės paukšteliams žiemą, surenka šiukšles ir t.t.). Ugdomas suvokimas, kad esame atsakingi/neturime būti abejingi kitų žmonių poreikiams. Mokosi pastebėti ir atsiliepti į žmonių, esančių artimiausioje aplinkoje, poreikius.

Sąvokos, asmenybės:

Integraciniai ryšiai: pasaulio pažinimas, etika, gamtamokslinis ugdymas, socialinis ugdymas.

6.2. Mokymo(si) turinys. 2 klasė

6.2.1. Šventojo Rašto mokymosi turinys

6.2.1.1. Dievo Žodžio svarba. Kelionė Biblijos puslapiams. Ugdosi kompetencijas pažinti Šventąjį Raštą kaip Dievo, veikiančio istorijoje, pasakojimą, susipažįstant su Izraelio tautos patriarchų Abraomo, Izaoko ir Jokūbo gyvenimais (Pradžios knygos 12-50 skyriai). Mokiniai klausydami ir skaitydami ištraukas iš Šventojo Rašto atsako į faktinius ir aiškinamuosius klausimus, išsako kilusius klausimus bei samprotavimus. Išvardija pagrindinius įvykius iš Abraomo, Jokūbo ir Ezavo, Juozapo, Zacharijo ir Elžbietos, Jono Krikštytojo gyvenimų. Mokiniai įvardija, kad Bibliją sudaro dvi dalys - Senasis Testamentas ir Naujasis Testamentas, paaiškinant, kad Jėzaus Kristaus gimimo istorija yra aprašoma antroje Biblijos dalyje, kuri vadinama Naujuoju Testamentu.

Sąvokos, asmenybės: patriarchai, Abraomas, Izaokas, Jokūbas.

Integraciniai ryšiai: gimtoji kalba, pasaulio pažinimas, informacinės technologijos.

6.2.2. Tikėjimo turinio mokymosi turinys

6.2.2.1. Krikščioniška pasaulėžiūra. Per analizuojamas Biblijos istorijas (Pradžios 12-50; Luko 1-2), mokiniai mokosi atpažinti tokius Dievo atributus kaip meilė, ištikimybė, suverenumas.

Aptariamas Jėzaus gimimas, kaip Dievo pažado, atsiųsti Gelbėtoją išsipildymas. Šis pasakojimas gretinamas su išpildytu Dievo pažadu Abraomui ir Zacharijui susilaukti palikuonių (Pradžios 12,2; Pradžios 15, 1-6, Pradžios 21; Luko 1-2). Ugdomas supratimas apie aukos už nuodėmę svarbą Abraomo ir Izaoko istorijoje. Ši istorija susiejama su Dievo Sūnaus auka ant kryžiaus.

Kalbama apie žmogaus polinkio siekti naudos sau pavojus ir pasitikėjimo Dievo pažadais privalumus (Abraomo ir Loto, Jokūbo ir Ezavo istorijos).

Mokoma pastebėti, kad visi žmonės nori, kad jie būtų mylimi ir gerbiami (Ezavas, Jokūbas, Juozapo broliai, Egipto valdytojas).

Sąvokos, asmenybės: Abraomas, Lotas, Izaokas, Jokūbas, Ezavas, zacharijas.

Integraciniai ryšiai: gimtoji kalba, socialinis ugdymas, dailė ir technologijos.

6.2.3. Bažnyčios ir liturgijos mokymosi turinys

6.2.3.1. Dievo bendruomenė. Bendrystė ir tarnystė. Aptariant Jokūbo ir jo palikuonių gyvenimą, atkreipiamas dėmesys, kad Dievas yra ištikimas savo duotam pažadui laiminti Abraomo palikuonis, kurie yra įvardijami kaip Dievo tauta. Mokiniai mokomi pastebėti, kaip Dievas ištikimai rūpinasi savo išrinktais žmonėmis, ugdo jų charakterį (Abraomas, Jokūbas, Juozapas).

Sąvokos, asmenybės: Abraomas, Izaokas, Jokūbas, Juozapas.

Integraciniai ryšiai: gimtoji kalba, socialinis ugdymas, pasaulio pažinimas.

6.2.4. Biblinio dvasingumo mokymosi turinys

6.2.4.1. Krikščioniškos mokinystės žingsniai. Mokiniai klausydami, skaitydami ir aptardami Biblijos veikėjų (Abraomo, Izaoko, Jokūbo, Juozapo) gyvenimo įvykius, mokosi susieti savo patirtis santykiuose su artimiausios aplinkos žmonėmis. Samprotauja apie pažadų laikymosi, atleidimo, pasitikėjimo Dievu svarbą kasdieninėse gyvenimo situacijose.

Sąvokos, asmenybės: Dievo pažadai, Abraomas, Izaokas, Jokūbas, Juozapas.

Integraciniai ryšiai: gimtoji kalba, socialinis ugdymas.

6.2.5. Moralė/etika - žmogus ir pasaulis mokymosi turinys

6.2.5.1. Krikščionio gyvenimas pasaulyje. Ugdosi suvokimą, kad pasivaikščiojimas gamtoje ir gyvūnų stebėjimas nėra vien tik pramoga. Mokosi apsvarstyti šią veiklą, kaip būdą patirti Dievo apreiškimą kūrinyje ir ugdytis pagarbų santykį su ja.

Mokiniai skatinami suvokti, kad atsakingai vartodami jiems teikiamus išteklius (maistą, daiktus), jie gali prisidėti prie pagalbos stokojantiems.

Sąvokos, asmenybės:

Integraciniai ryšiai: socialinis ugdymas, pasaulio pažinimas, dailė ir technologijos.

6.3. Mokymo(si) turinys. 3 klasė

6.3.1. Šventojo Rašto mokymosi turinys

6.3.1.1. Dievo Žodžio svarba. Kelionė Biblijos puslapiams. Aptardami Išėjimo ir Pakartoto Įstatymo knygas, mokosi suprasti, kad Biblijos pasakojimai apie žydų tautos išėjimą iš Egipto yra Dievo atskleistos Atpirkimo istorijos dalis (Išėjimo knyga, Pakartoto Įstatymo knyga). Nupasakoja pagrindinius įvykius apie izraelitų išėjimą iš Egipto ir klaidžiojimą dykumoje. Apibūdina pagrindinius veikėjus Mozę, Aaroną, Mirjam, Kalebą, Jozują.

Išvardija 10 Dievo Įsakymų ir juos paaiškina pagal NMK 6-12 klausimus. Moka atmintinai Pakartoto Įstatymo 6, 4-7. Moka atmintinai Penkiaknygės knygų pavadinimus iš eilės ir gali apibendrintai paminėti pagrindinius jų turinio akcentus. Savarankiškai suranda Biblijos eilutę pagal pateiktą nuorodą.

Suranda ir skaito Biblijos ištrauką pagal pateiktą nuorodą, išsako samprotavimus apie perskaitytą tekstą, užduoda klausimus, lygina su savo gyvenimu.

Sąvokos, asmenybės: Išėjimas, Možė, aaronas, Mirjam, Kalebą, Jozuė.

Integraciniai ryšiai: gimtoji kalba, pasaulio pažinimas, informacinės technologijos.

6.3.2. Tikėjimo turinio mokymosi turinys

6.3.2.1. Krikščioniška pasaulėžiūra. Samprotauja apie tai, kaip Dievas išreiškė rūpestį savo tauta, suteikdamas žydams maisto, vandens ir 10 Dievo Įsakymų, kai ji klaidžiojo dykumoje. Plečiamas Dievo bruožų pažinimas, pristatant Dievą, kaip aprūpintoją (mana, vanduo, putpelės) ir tiesos šaltinį (10 Dievo Įsakymų). Mokoma suprasti, kad Dievo vardas „Aš esu“ atskleidžia Dievą, neturintį nei pradžios, nei pabaigos/amžiną Dievą.

Susipažįsta su žydų Paschos ir aukos už nuodėmes koncepcija. Mokomi pastebėti Paschos avinėlio sąsajas su Jėzaus atperkančia auka ant kryžiaus. Mokytojo padedami susieja 10 Dievo Įsakymų su kai kuriais Jėzaus pamokymais Kalno pamoksle. Mokiniam padedama suprasti, kaip pritaikyti 10 Dievo įsakymų kasdienėse situacijose. Atpažįsta Jėzaus, kaip Dievo Avinėlio simboliką mokytojos pateiktuose meno kūrinuose.

Įvardija pagrindinius žmogaus fizinius ir dvasinius poreikius ir diskutuoja, kaip Dievas pasirūpino izraelitų poreikiais dykumoje, kaip skirtingai žmonės reagavo į Dievo rūpestį. Analizuodami kitų žmonių reakcijas mokosi atpažinti savo reakcijas. Gilinamas supratimas, ką reiškia teisingumas, gailestingumas

Aptaria 10 Egipto nelaimių (Išėjimo 11-12) ir kaip jos siejosi su to meto egiptiečių religija. Skiria krikščionišką pasaulėžiūrą nuo kitų pasaulėžiūrų.

Gerbia kitų žmonių apsisprendimo laisvę. Atpažįsta keletą religinių simbolių.

Sąvokos, asmenybės: Pascha, Dievo Avinėlis.

Integraciniai ryšiai: gimtoji kalba, etika, socialinis ugdymas, dailė ir technologijos.

6.3.3. Bažnyčios ir liturgijos mokymosi turinys

6.3.3.1. Dievo bendruomenė. Bendrystė ir tarnystė. Analizuoja pagrindinius ST bažnyčios bruožus (Izraelio tauta, padangtė, Dievo garbinimo ritualai). Paaiškina, kuo gali prisidėti prie bendruomenės gerovės. Pasakoja kaip švenčiamos bažnytinės šventės, paaiškina jų esmę.

Sąvokos, asmenybės: izraelio tauta, padangtė, Pascha.

Integraciniai ryšiai: gimtoji kalba, muzika, etika, etninė kultūra, dailė ir technologijos.

6.3.4. Biblinio dvasingumo mokymosi turinys

6.3.4.1. Krikščioniškos mokinystės žingsniai.

Analizuoja 1-4 Dievo Įsakymų pritaikymą kasdieniame gyvenime. Išreiškia padėką Dievui už Jo rūpestį fiziniiais ir dvasiniais poreikiais. Moka Viešpaties malda.

Analizuoja 5-10 Dievo įsakymų pritaikymą kasdieniame gyvenime, atpažįsta kokie veiksmai rodo konkrečių Dievo įsakymų nepaisymą. Gerumas, dosnumas, nuolankumas.

Sąvokos, asmenybės: Viešpaties malda, gerumas, dosnumas, nuolankumas.

Integraciniai ryšiai: gimtoji kalba, etika, socialinis ugdymas.

6.3.5. Moralė/etika - žmogus ir pasaulis mokymosi turinys

6.3.5.1. Krikščionio gyvenimas pasaulyje. Su mokytojo pagalba aptaria kaip Dievo įsakymai apibūdina žmogaus santykį su valdžiomis (Dievu, tėvais, mokytojais, vadovais). Aptaria, kaip 6, 10 įsakymai siejasi su tausojimo nuostatomis. Nusako būdus, koks žmogaus elgesys rodytų pagarbą ir dėkingą santykį su augintiniais, gamta, laukiniais gyvūnais. Išvardija kelis teigiamo ir neigiamo žmogaus poveikio gamtai pavyzdžius.

Mokosi pastebėti žmonių fizinius ir dvasinius poreikius, aptaria būdus, kaip galima pasirūpinti tais poreikiais.

Sąvokos, asmenybės: pagarba valdžioms.

Integraciniai ryšiai: gimtoji kalba, etika, socialinis ugdymas.

6.4. Mokymo(si) turinys. 4 klasė

6.4.1. Šventojo Rašto mokymosi turinys

6.4.1.1. Dievo Žodžio svarba. Kelionė Biblijos puslapiams. Aptariamos Jozuės, Teisėjų, Rūtos knygos. Kalbama, kad Biblijoje pateikiamos istorijos yra patikimos, padedančios pasirinkti teisingai. Nupasakoja pagrindinius Biblijoje užrašytus įvykius, užimant ir apgyvendinant Kanaaną (Jozuės knyga, Teisėjų knyga, Rūtos knyga). Apibūdina pagrindinius veikėjus Jozuę, Kalebą, Gedeoną, Samsoną, Deborą, Rūtą. Naudojantis pagalbinėmis priemonėmis apibrėžia Penkiaknygės (viso Šventojo Rašto pamato) struktūrą. Atpažįsta Senojo ir Naujojo Testamentų knygų pavadinimus. Susipažįsta su įrankiais, padedančiais geriau suprasti tekstą (žemėlapiai, mobiliosios Biblijos programėlės) ir su pradeda jomis naudotis su pagalba.

Sąvokos, asmenybės: Jozuė, Kalebas, gedeonas, Samsonas, Debora, Rūta.

Integraciniai ryšiai: gimtoji kalba, pasaulio pažinimas, informacinės technologijos.

6.4.2. Tikėjimo turinio mokymosi turinys

6.4.2.1. Krikščioniška pasaulėžiūra. Dievo teisingumas, galestingumas, visažinojimas. Pateikia pavyzdžių, kaip Dievas laimina paklusnumą Jo Žodžiui (Jozuės, Rūtos gyvenimai).

Mokytojo padedami ugdomi kompetenciją išvelgti ir paaiškinti ryšį tarp Rūtos ir Dievo plano atnešti išgelbėjimą visoms tautoms per vieną iš jos palikuonių-Jėzų. Bozas-atpirkėjas. Pasakoja Jėzaus stebuklus, akcentuojant tikėjimą ir nuodėmių atleidimą.

Apibūdina stabmeldystės koncepciją ir paaiškina jos pavojus žmogaus santykiuose su Dievu ir artimu.

Su mokytojo pagalba išskiria to meto pagoniškų tautų papročius ir lygina juos su izraelio tautos santykiu su Dievu.

Sąvokos, asmenybės: teisingumas, galestingumas, visažinojimas, Jozuė, Rūta, Bozas.

Integraciniai ryšiai: gimtoji kalba, pasaulio pažinimas, etika, etninė kultūra.

6.4.3. Bažnyčios ir liturgijos mokymosi turinys

6.4.3.1. Dievo bendruomenė. Bendrystė ir tarnystė. Pasakoja apie jų lankomos Bažnyčios šventes, lygina jų šventimo tradicijas ir prasmes su kitų klasiškų Bažnyčių ir šeimų tradicijomis.

Sąvokos, asmenybės:

Integraciniai ryšiai: gimtoji kalba, pasaulio pažinimas, muzika, dailė ir technologijos, etninė kultūra.

6.4.4. Biblinio dvasingumo mokymosi turinys

6.4.4.1. Krikščioniškos mokinystės žingsniai. Apibūdina, kaip Dievas atskleidė savo planus Jozuei ir diskutuoja, kaip šiais laikais žmonės gali pažinti Dievo valią. Įvardija, kaip Dievo Žodis padeda pažinti Dievą ir išreikšti savo jausmus.

Aptardami Jozuės drąsą ir pasitikėjimą Dievu, mokosi suprasti, kaip Dievo Žodžio pažinimas ir pasitikėjimas Dievu padeda įveikti gyvenimo sunkumus. Apibūdina kokią įtaką (ne)paklusnumas daro šeimai, bendruomenei, visuomenei.

Sąvokos, asmenybės:

Integraciniai ryšiai: gimtoji kalba, socialinis ugdymas.

6.4.5. Moralė/etika - žmogus ir pasaulis mokymosi turinys

6.4.5.1. Krikščionio gyvenimas pasaulyje. Mokytojo paraginti mokiniai įvardija kelias dideles problemas, kurias pastebi savo artimoje aplinkoje (šeimoje, klasėje, bendruomenėje, kaimynystėje). Kuria planą, kaip galėtų konkrečiai prisidėti prie vienos iš problemų sprendimo.

Sąvokos, asmenybės: socialinės problemos.

Integraciniai ryšiai: gimtoji kalba, socialinis ugdymas.

6.5. Mokymo(si) turinys. 5 klasė

6.5.1. Šventojo Rašto mokymosi turinys

6.5.1.1. Dievo Žodžio svarba. Kelionė Biblijos puslapiais. Tyrinėdami Biblijos istorijas (1-2 Samuelio knygos; 1 Karalių 1-11; Jėzaus palyginimai apie Dievo karalystę (Mato 13 skyrius), Kalėdų, Velykų istorijos) mokiniai mokosi pastebėti, kaip Šventojo Rašto istorijos siejasi su mokinių gyvenimo patirtimis ir teikia vertingų išvalgų bei pamokymų. Mokiniai susipažįsta Biblijoje aprašyta Izraelio tautos istorija Izraelio karalystės laikotarpiu (1-2 Samuelio bei 1 Karalių 1-11). Ugdoma kompetencija išvelgti pasikartojančius dėsningumus žmonių santykiyje su Dievu, pastebimus nuo patriarchų laikotarpio (nuodėmės ratas). Apibūdina svarbiausius įvykius pranašo Samuelio ir trijų pirmųjų Izraelio karalių (Sauliaus, Dovydo, Saliamono) gyvenimuose ir tarnystėje. Analizuoja parinktus Biblijos tekstus ir įvardija aktualius pavyzdžius iš asmeninės patirties. Įvardija pagrindines Senojo Testamento knygų grupes. Nusako bendrais bruožais istorinių, išminties ir pranašų knygų ypatumus, pagrindines temas. Cituoja atmintinai 23 ir 100 psalmes.

Sąvokos, asmenybės: Samuelis, Saulius, Dovydas, Saliamonas.

Integraciniai ryšiai: gimtoji kalba, pasaulio pažinimas, informacinės technologijos.

6.5.2. Tikėjimo turinio mokymosi turinys

6.5.2.1. Krikščioniška pasaulėžiūra. Mokosi išvelgti, kaip karališkieji Dievo atributai (suverenumas, galybė, šlovė, teisingumas) dera su Dievo gailestingumu, kantrybe. NMK 18-23

Su mokytojo pagalba pradeda išvelgti Jėzaus, kaip galingo ir nuolankaus tarno (pranašo ir karaliaus) bruožus nagrinėdami Jėzaus gimimo, kančios ir prisikėlimo istorijas.

Tyrinėja pranašo Samuelio, karalių Dovydo, Sauliaus, Saliamono gyvenimų patirtį, kuomet jų įsiklausymas į Dievo paraginius darė teigiamą įtaką visos tautos gyvenimui. Analizuoja pavyzdžius iš savo gyvenimo, kuomet įsiklausymas į Dievo paraginius atnešė teigiamus pokyčius į tarpusavio santykius. Lygina karaliaus Dovydo drąsaus pasitikėjimo Dievu įtaką dorai lyderystei su karaliaus Sauliaus baimėmis, polinkiu atmesti Dievo perspėjimus bei jo nesėkmėmis valdant tautą. Analizuojamos nesėkmės pirmųjų Izraelio karalių valdyme ir asmeniniame gyvenime, jų priežastys ir pasekmės. Drąsinami suvokti, kad, nepaisant žmogaus karališkos prigimties (nes esame sukurti pagal Dievo atvaizdą), jame glūdi ir nuodėminga prigimtis, kuri pasireiškia noru būti nepriklausomu nuo Dievo.

Tyrinėdami karaliaus Sauliaus susidūrimus su okultinėmis praktikomis, apibrėžia okultizmo sąvoką, analizuoja, kas yra rašoma Šventajame Rašte apie okultizmo pavojus, samprotauja apie būdus, kaip atsispirti neigiamai okultizmo įtakai.

Sąvokos, asmenybės: suverenumas, galybė, šlovė, gailestingumas, Samuelis, Saulius, Dovydas, Saliamonas.

Integraciniai ryšiai: gimtoji kalba, socialinis ugdymas, etika, pasaulio pažinimas.

6.5.3. Bažnyčios ir liturgijos mokymosi turinys

6.5.3.1. Dievo bendruomenė. Bendrystė ir tarnystė. Atpažįsta Bažnyčios, kaip Dievo karalystės ambasados vaidmenį ir atsakomybę. Mokosi pastebėti tarnaujančios lyderystės apraiškas savo bendruomenėje. Aiškinasi Dievo Pateptojo sampratą Izraelio karalystės laikotarpiu ir dalinasi įspūdziais, vidiniais pastebėjimais apie stebėtus šiuolaikinių Dievo tarnų paskyrimo tarnystei įvykius. Aptaria, kaip savo talentus galėtų panaudoti vietinės bendruomenės gyvenime. Aptaria tikėjimo raiškos būdus ir formas.

Sąvokos, asmenybės: Dievo Pateptasis.

Integraciniai ryšiai: gimtoji kalba, socialinis ugdymas, muzika, dailė ir technologijos.

6.5.4. Biblinio dvasingumo mokymosi turinys

6.5.4.1. Krikščioniškos mokinystės žingsniai. Ugdosi kompetenciją reflekyviai skaityti Šventąjį Raštą ir atkreipti dėmesį į vidinius Šventosios Dvasios paraginimus. (Ramybės laikas su Dievu) Aptaria, ką reiškia klausytis ir girdėti Dievą. Pateikia pavyzdžių iš savo ar kitų žmonių gyvenimo. Mokosi kūrybiškai organizuoti savo asmeninį laiką su Dievu.

Aptaria aktyvaus klausymosi svarbą tarpusavio santykiuose. Analizuoja gyvenimiškus pavyzdžius, kuomet prisimintos ir pritaikytos Šventojo Rašto tiesos (pvz. 10 Dievo Įsakymų) padėjo išspręsti konfliktines situacijas. Aptaria pykčio, išdidumo teigiamus ir neigiamus aspektus veikloje ir santykiuose. Atpažįsta ir įvardija savo ir klasės draugų stipriąsias charakterio savybes ir talentus. Mokosi suvokti laiko įprasminimo būdus, stengtis prasmingai pasirinkti laisvalaikio būdus.

Sąvokos, asmenybės:

Integraciniai ryšiai: gimtoji kalba, socialinis ugdymas, etika, muzika, dailė.

6.5.5. Moralė/etika - žmogus ir pasaulis mokymosi turinys

6.5.5.1. Krikščionio gyvenimas pasaulyje. Prisimindami Pradžios knygoje aprašytą Dievo suteiktą vadovavimo kūrinių mandata žmogui, aptaria Dievo vertinamos lyderystės bruožus ir lyderystės atsakomybę. Aptaria būdus, kaip dora lyderystė galėtų pasireikšti santykiuose su kūriniu ir patikėtomis atsakomybėmis. Nagrinėjamos tokios sąvokos kaip sąžiningumas, pasiaukojimas, nuolankumas, teisingumas, pagarba.

Sąvokos, asmenybės: dora lyderystė, mandatas, atsakomybė.

Integraciniai ryšiai: gimtoji kalba, pasaulio pažinimas, etika.

6.6. Mokymo(si) turinys. 6 klasė

6.6.1. Šventojo Rašto mokymosi turinys

6.6.1.1. Dievo Žodžio svarba. Kelionė Biblijos puslapiams. Aptaria Dievo Žodžio svarbą gyvenimo pasirinkimams (Biblija yra Kūrėjo instrukcija žmogui). Tęsia pažintį su Izraelio istorija, nagrinėdami Biblijos užrašytas istorijas suskilusios karalystės, tremties ir sugrįžimo iš tremties laikotarpiu (1-2 Karalių knyga, 1-2 Metraščių knyga, didžiųjų ir mažųjų pranašų knygos). Ugdoma kompetencija įžvelgti, analizuoti pasikartojančias nepaklusnumo/nuodėmės apraiškas ir jos pasekmes (tremtis) bei Dievo ištikimybę savo išrinktajai tautai. Studijuoja Esterės, Danieliaus, Nehemijo gyvenimo istorijos. Jos susiejamos su atitinkamais įvykiais Biblijoje. Ieškoma sąsajų su ankstesnėse klasėse aptartais Biblijos įvykiais bei veikėjais. Nagrinėja kelis fragmentus iš pranašo Izaijo pranašystės apie Mesijo atėjimą. Yra mokomi susieti pateiktas Izaijo pranašystes su Jėzaus Kristaus gyvenimo įvykiais.

Sąvokos, asmenybės: didieji, mažieji pranašai, suskilusi karalystė, estera, Danielius, Nehemijas.

Integraciniai ryšiai: gimtoji kalba, istorija, informacinės technologijos.

6.6.2. Tikėjimo turinio mokymosi turinys

6.6.2.1. Krikščioniška pasaulėžiūra. Mokosi suvokti, kad Dievo rūstybė, pasireiškianti įvairiomis sudrausminimo priemonėmis, yra ištikimosios Dievo meilės išraiška (Babilono tremtis, Nehemijas, Izaijas). Sieja, įžvelgia sąsajas tarp išgelbėjimo iš tremties (Egipto, Babilono) Senajame Testamente ir išgelbėjimo iš nuodėmės Naujajame Testamente. NMK 24-31.

Savais žodžiais paaiškina, kokius Jėzaus Kristaus kančios bruožus pastebėjo skaitydami Izaijo 53 skyrių. Moka atmintinai Jono 11, 25-27. Apmąsto Biblijoje aprašomą nuolat pasikartojantį žmonių nutolinimą nuo Dievo ir tragiškas to pasekmes ir ugdosi gebėjimą įžvelgti Gelbėtojo ilgesį Senojo Testamento pranašų žodžiuose.

Su mokytojo pagalba nagrinėdami Esterės, Danieliaus, Nehemijo gyvenimo istorijas ir su tuo susijusius istorinius įvykius įžvelgia tapatybės suvokimo, bendruomenės, tikėjimo Dievu svarbą ištvėrant

sunkumus. Diskutuoja apie Dievo žodžio ir išmintingų patarimų svarbą priimant teisingus sprendimus, ištvėriant išbandymus.

Nagrinėdami Biblijos veikėjų istorijas (Danielius, Estera, Nehemijas) mokosi atpažinti ribą tarp pagarbaus santykio su kitaip mąstančiais žmonėmis ir savo krikščioniškos tapatybės stiprinimo.

Sąvokos, asmenybės:

Integraciniai ryšiai: gimtoji kalba, istorija, dailė, socialinis ugdymas..

6.6.3. Bažnyčios ir liturgijos mokymosi turinys

6.6.3.1. Dievo bendruomenė. Bendrystė ir tarnystė. Įsimena Apaštališkąjį išpažinimą. Samprotauja, apie bažnyčios svarbą dvasiniam augimui. Mokosi suprasti, kad dalyvavimas tikinčiųjų bendruomenės gyvenime padeda puoselėti santykį su Dievu ir žmonėmis.

Sąvokos, asmenybės: visuotiniai tikėjimo išpažinimai, Atanasas.

Integraciniai ryšiai: gimtoji kalba, socialinis ugdymas, muzika.

6.6.4. Biblinio dvasingumo mokymosi turinys

6.6.4.1. Krikščioniškos mokinystės žingsniai. Pasikartoja/ įtvirtina žinias apie tokios maldos aspektus, kaip padėka, savo ir kitų poreikių išsakymas, išpažintis, atgaila. Nagrinėja Danieliaus maldą už Jeruzalę (Danieliaus 9, 1-19) ir išskiria tris tos maldos komponentus (padėka, prašymas, atgaila). Mokosi vesti Biblijos skaitinių dienoraštį, skiria laiką Dievui. Savo pasirinktomis priemonėmis iliustruoja, kaip vieno iš Biblijos veikėjų gyvenimas juos įkvepia labiau pasitikėti Dievu.

Sąvokos, asmenybės: išpažintis, malda, atgaila, Danielius.

Integraciniai ryšiai: gimtoji kalba, socialinis ugdymas, muzika, dailė ir technologijos.

6.6.5. Moralė/etika - žmogus ir pasaulis mokymosi turinys

6.6.5.1. Krikščionio gyvenimas pasaulyje. Danielius. Estera, Nehemijas Tikėjimas Dievu ir tarnavimas visuomenei, kurioje gyvena. Malda už žmones. Holokaustas.

Sąvokos, asmenybės: holokaustas, Danielius, Estera, nehemijas.

Integraciniai ryšiai: pasaulio pažinimas, etika.

6.7. Mokymo(si) turinys. 7 klasė

6.7.1. Šventojo Rašto mokymosi turinys

6.7.1.1. Dievo Žodžio svarba. Kelionė Biblijos puslapiams. Mesianistinės pranašystės Senajame Testamente. Tarptestamentinio laikotarpio istorija. Susipažįsta su Evangelijomis ir jų autoriais, išskiria svarbiausius jų panašumus ir ypatumus. Aptaria Jėzaus Kristaus gyvenimo svarbiausius etapus sinoptinėse Evangelijose (Mato, Morkaus, Luko). Analizuoja Biblijos ištraukas, atskleidžiančias Atpirkimo planą Senajame Testamente ir jo kulminaciją, aprašomą Naujajame Testamente. Pateikia keletą Senojo Testamento sandoros pavyzdžių. Susieja Senojo Testamento pranašus su jų išsakyta žinia. Savo pasirinktomis priemonėmis sukuria atsaką šių dienų reakcijoms į Dievą. Palygina Senojo ir Naujojo Testamento sandoras.

Išvardina pagrindinius Naujojo Testamento įvykius chronologine tvarka. Apibrėžia Jėzaus Kristaus misiją. Įvardija visas Naujojo Testamento knygas. Geba atskirti Evangelijų autorių akcentus, aprašant Jėzaus gyvenimą ir geba paaiškinti, kokiai auditorijai buvo skirtos atskiros Evangelijos. Žino, kas yra Evangelijos, kodėl jų keturios, kuo jos panašios ir kuo skiriasi.

Sąvokos, asmenybės: tarptestamentinis laikotarpis, evangelistai, Matas, Morkus, Jonas, Lukas.

Integraciniai ryšiai: gimtoji kalba, istorija, informacinės technologijos.

6.7.2. Tikėjimo turinio mokymosi turinys

6.7.2.1. Krikščioniška pasaulėžiūra. Susipažįsta su Trejybės doktrina ir Jėzaus vieta joje. Pasikartoja NMK 1-31 klausimus. Dievo visažinojimas (pranašysčių išsipildymas). Geba paaiškinti, kaip Matas įrodo, kad Jėzus yra žadėtasis Mesijas. Šventosios Dvasios vaidmuo tikinčiojo gyvenime (Jono Evangelija). Paaiškina kodėl Jono 1, 1–14 yra svarbi ištrauka argumentuojant Jėzaus Kristaus, kaip Dievo Sūnaus Trejybėje doktriną. Išvardija apaštalo Jono pateikiamus Šventosios Dvasios apibūdinimus ir argumentavimą apie Šventąją Dvasią, kaip Trejybės asmenį.

Jėzaus Kristaus doktrina Evangelijoje pagal Joną. Jėzaus Kristaus mirtis ir prisikėlimas - išgelbėjimo doktrina. Atpažįsta, kaip Jėzaus tarnystė išpildė Senojo Testamento sandorų reikalavimus. Samprotauja apie tai, kaip vyksta išgelbėjimas ir ugdomi dėkingumą ir pagarbą Dievui.

Analizuoja Jėzaus susitikimo su kitais žmonėmis istorijas Jono Evangelijoje ir remdamasis jomis paaiškina, kaip žmogus gali susitaikyti su Dievu (Jono 1, 1–14)

Lygina įvairių krikščioniškų konfesijų raišką, mokosi išvelgti vienybę skirtybėse. Identifikuoja didžiąsias pasaulio religijas, jas klasifikuoja. Atpažįsta kitų religijų simbolius ir juos paaiškina.

Sąvokos, asmenybės: Trejybė, Mesijas,

Integraciniai ryšiai: gimtoji kalba, istorija, etika, socialinis ugdymas.

6.7.3. Bažnyčios ir liturgijos mokymosi turinys

6.6.3.1. Dievo bendruomenė. Bendrystė ir tarnystė. Remdamiesi Jėzaus žodžiais pasako, kad bažnyčios pamatas yra Jėzaus mokymas. Mokosi pastebėti, kaip Jėzaus žodžiai siejasi su Senojo Testamento pranašų žodžiais.

Sąvokos, asmenybės:

Integraciniai ryšiai: gimtoji kalba, istorija.

6.7.4. Biblinio dvasingumo mokymosi turinys

6.7.4.1. Krikščioniškos mokinystės žingsniai. Jėzaus mokymas apie maldos svarbą (Mato 6, 5-13) ir savo maldos gyvenimo analizė.

Morkaus Evangelijos kontekste analizuoja/ lygina Jėzaus sampratą apie sėkmingą gyvenimą su savo samprata apie sėkmingą gyvenimą. Paaiškina biblinį sėkmės suvokimo koncepciją. Aptaria sėkmingų žmonių bruožus lygina juos su Jėzaus apibūdinama sėkme. Paaiškina kuo dažnai pasitaikantis sėkmės suvokimas skiriasi nuo biblinio. Kokią vietą vertybių prioritetuose užima santykis su Dievu/tikėjimas. Analizuoja Jėzaus sėkmę tarnaujant kitiems (Pavyzdžiai iš Morkaus Evangelijos 3, 7, 10, 13 skyrių).

Sąvokos, asmenybės: sėkmė, tarnystė, prioritetai.

Integraciniai ryšiai: gimtoji kalba, etika.

6.7.5. Moralė/etika - žmogus ir pasaulis mokymosi turinys

6.7.5.1. Krikščionio gyvenimas pasaulyje. Analizuoja gailestingumo, tarnystės atvejus, aprašytus Luko evangelijoje. Įsiklauso į Dievo kvietimą atsiliiepti į žmonių, esančių ribinėse situacijose poreikius. Auksinė taisyklė ir meilė kitiems (Luko 6,31). Diskutuoja kaip tikintieji galėtų atspindėti tėvo nuostatas (Istorija apie du sūnus Luko 15, 11-32) santykiyje su kitaip galvojančiais žmonėmis. Analizuodami socialines problemas taiko Jėzaus tarnystės principus. Mokosi pastebėti vienišus žmones ir juos paremti. Pateikia gailestingumo pavyzdžių iš Šventojo Rašto.

Sąvokos, asmenybės: gailestingumo tarnystė, misijos, misionieriai, motina Teresė.

Integraciniai ryšiai: gimtoji kalba, socialinis ugdymas, muzika, dailė ir technologijos, informacinės technologijos.

6.8. Mokymo(si) turinys. 8 klasė

6.8.1. Šventojo Rašto mokymosi turinys

6.8.1.1. Dievo Žodžio svarba. Kelionė Biblijos puslapiams. Įvykiai po Jėzaus Kristaus Prisikėlimo, Sekminių istorija ir ankstyvosios krikščionių bažnyčios pradžia, persekiojimai ir tikinčiųjų skaičiaus augimas Azijoje ir Europoje. Apaštalo Pauliaus atsivertimas, misijų kelionės, Pauliaus ir kitų NT autorių laišakai. Susipažįsta su eschatologiniu pasakojimu - Apreiškimo Jonui knyga. Žino, kad Apaštalų darbų knyga prasideda Jėzaus paėmimu į Dangų ir Sekminėmis.

Kultūrinis istorinis ankstyvosios krikščionių bažnyčios kontekstas. Parašo įsivaizduojamą žinutę į laikraštį apie Apaštalų darbų 2, 1-13 ir naudodamiesi Šventojo Rašto nuorodomis apibūdina Šventosios Dvasios vaidmenį ir įtaką pirmųjų krikščionių gyvenime. Naudojasi žemėlapiams ir Šventojo Rašto ištraukomis ir pažymi svarbiausius apaštalo Pauliaus misijų kelionių taškus. Bendrais bruožais nusako Evangelijų, laiškų ir Apreiškimo knygos ypatumus, pagrindines temas.

Sąvokos, asmenybės: Apaštalai, Petras, Paulius, Jonas.

Integraciniai ryšiai: gimtoji kalba, istorija, etika, informacinės technologijos.

6.8.2. Tikėjimo turinio mokymosi turinys

6.8.2.1. Krikščioniška pasaulėžiūra. Paaiškina, kas yra Šventoji Dvasia. Paaiškina Šventosios Dvasios atsiuntimo per Sekmines prasmę. Mokosi atpažinti Šventosios Dvasios darbą tikinčiojo gyvenime (ap. Pauliaus laišakai). Mokosi NMK 31-41 klausimus.

Nagrinėdami Naujojo Testamento laiškus mokosi išvelgti, kad Dievo Atpirkimo planas yra skirtas viso pasaulio žmonėms per tikėjimą Jėzaus auka.

Tyrinėdami laišką romiečiams analizuoja nuodėmės, malonės ir tikėjimo doktrinas. Atranda tai, kad suvokimas apie Atpirkimo poreikį ateina giliai įsisamoninus savo nuodėmingumą. Paaiškina, kaip tikėjimas Jėzumi Kristumi padeda giliau pažinti Dievą.

Išvardija Kristaus įsteigtus šventus sakramentus. Remiantus Šventuoju Raštu lygina įvairių bažnyčių sakramentų esmę.

Sąvokos, asmenybės: sakramentas.

Integraciniai ryšiai: gimtoji kalba, etika.

6.8.3. Bažnyčios ir liturgijos mokymosi turinys

6.8.3.1. Dievo bendruomenė. Bendrystė ir tarnystė. Remiantis Šventuoju Raštu analizuoja evangelikų reformatų sakramentų esmę. Vienybė ir bendrystė (laiškas efeziečiams). Sveikos Bažnyčios bruožai (Laiškas Titui). Bažnyčios ateities vizija (Apreiškimo knyga).

Sąvokos, asmenybės: sakramentai, Viešpaties vakarienė, krikštas.

Integraciniai ryšiai: gimtoji kalba, istorija, informacinės technologijos.

6.8.4. Biblinio dvasingumo mokymosi turinys

6.8.4.1. Krikščioniškos mokinystės žingsniai. Išteisėjimas tikėjimu, Dvasios vaisiai (Laiškas Galatams). Tikėjimas ir savikontrolė (laiškas Hebrajams).

Tikinčiojo gyvenimo aprašymas laiške romiečiams (laisvė Kristuje, kova su nuodėme, saugumas Dievo meilėje, dvasinės brandos kelias). Dosnumas (Laiškai Korinto bažnyčiai). Pasirinkimai (Laiškas kolosiečiams). Atleidimas (laiškas Filemonui). Ištvėrmė (Jokūbo laiškas).

Sąvokos, asmenybės: išteisinimo doktrina.

Integraciniai ryšiai: gimtoji kalba, istorija, informacinės technologijos.

6.8.5. Moralė/etika - žmogus ir pasaulis mokymosi turinys

6.8.5.1. Krikščionio gyvenimas pasaulyje. Tyrinėja kaip socialinė misija yra apibrėžiama Senajame ir Naujajame Testamente. Sukuria evangelizacinio projekto planą ir jį įgyvendina. Apgalvoja, kaip projekte bus atsiliepta į fizinius ir dvasinius žmonių poreikius.

Sąvokos, asmenybės: Socialinė misija, evangelizacija, Loanos sandora.

Integraciniai ryšiai: gimtoji kalba, istorija, etika, informacinės technologijos.

6.9. Mokymo(si) turinys. 9 -10 klasės

6.9.1. Šventojo Rašto mokymosi turinys

6.9.1.1. Dievo Žodžio svarba. Kelionė Biblijos puslapiams. Unikali Biblijos skleidžiama žinia analizuojama diskutuojant tokiais klausimais: Kodėl mums turėtų rūpėti knyga, parašyta žiloje senovėje? Ar Biblija yra aktuali šiuolaikiniams žmogui? Kaip suprasti Bibliją? Analizuojama konteksto ir viso Biblijos pasakojimo suvokimo svarba aiškinant atskiras Biblijos ištraukas. Analizuojamos Biblijos Kanono susiformavimo aplinkybės įvairiose tradicijose.

Įvardija Senojo ir Naujojo Testamento įvykius Dievo Sandoros su žmonėmis kontekste. Pasakoja ir įvertina atskirų Šventojo Rašto (ST ir NT) knygų turinį, išvardija Senojo Testamento pranašus ir pasako svarbiausias didžiųjų pranašų mintis.

Nusako ryšį tarp Senojo ir Naujojo Testamentų sandorų. Klasifikuoja visas Senojo ir Naujojo Testamentų knygas, analizuoja jų ypatumus ir sąsajas. Analizuoja biblinius motyvus meno kūrinuose.

Sąvokos, asmenybės: biblinis kontekstas, egzegzė, hermeneutika.

Integraciniai ryšiai: gimtoji kalba, istorija, informacinės technologijos.

6.9.2. Tikėjimo turinio mokymosi turinys

6.9.2.1. Krikščioniška pasaulėžiūra. Apibūdina Malonės Sandorą ir Dievo planą išganyti žmogų. Randa ir paaiškina paralelines Biblijos istorijas.

Paaiškina Jėzaus misiją trivienio Dievo plane. Jėzus Kristus - Dievas su mumis. NMK kartoja 31-41, mokosi 42-52.

Apibūdina Dievo išganymo planą, visagalybę, Dievo apvaizdą, atributus. Apibrėžia Trejybės asmenų tarpusavio santykius. Aptariamas Šventosios Dvasios vaidmuo siekiant vienybės su Kristumi. NMK kartoja 31-41, mokosi 42-52.

Analizuoja ir paaiškina Senojo Testamento pranašystes apie Jėzaus Kristaus atėjimą ir jas susieja su konkrečiais Jėzaus gyvenimo įvykiais ir žodžiais.

Aptariama dvejopa Jėzaus Kristaus prigimtis, Jėzaus Kristaus įvykdyta išgelbėjimo misija. Izaijo 53 skyriaus analizė Naujojo Testamento kontekste.

Žmogus sukurtas kaip vyras ir moteris. Biblinis lytiškumas, lyčių vaidmenys.

Mes - Dievo kūriniai. Žmogiškoji nesėkmė.

Analizuoja Dievo buvimo argumentus, krikščionių Dievo ir kitų požiūrių į Dievą skirtumus ir panašumus.

Kas yra pasaulėžiūra. Pasaulėžiūrų rūšys. Religijos sąvoka. Skirtingi požiūriai į Dievą. Dievo buvimo įrodymai. Krikščionybė kitų religijų kontekste. Krikščionybės išskirtinumas.

Sąvokos, asmenybės: darbų sandora, malonės sandora, Dievo Apvaizda.

Integraciniai ryšiai: gimtoji kalba, istorija, etika, informacinės technologijos.

6.9.3. Bažnyčios ir liturgijos mokymosi turinys

6.9.3.1. Dievo bendruomenė. Bendrystė ir tarnystė. Bažnyčia kaip Dievo šeima, kurią sudaro tikintieji iš įvairių bažnyčių. Nagrinėja ekumeninio judėjimo istoriją ir raišką pasaulyje ir Lietuvoje.

Teologinės minties raidos periodai (Apaštalų amžius, Patristinis amžius, Viduramžiai ir Renesansas, Reformacija ir post-reformacinis laikotarpis, Modernieji amžiai). Žymiausi teologai. Ortodoksija. Erezija.

Sąvokos, asmenybės: Bažnyčios tėvai, Augustinas, T. Akvinietis, Justinas Kankinys, M. Liuteris, J. Kalvinas, A. Kulvietis, M. Mažvydas, K. Donelaitis, Mikalojus Radvila Juodasis, J. Stotas.

Integraciniai ryšiai: gimtoji kalba, istorija, dailė, muzika, informacinės technologijos.

6.9.4. Biblinio dvasingumo mokymosi turinys

6.9.4.1. Krikščioniškos mokinystės žingsniai. Remiasi Šventuoju Raštu apibūdinant savo santykį su Dievu. Savarankiškai pasirenka asmeninių Biblijos studijų temas, jas fiksuoja, reflektuoja Biblijos skaitinių dienoraštyje.

Apibūdina teologijos naudą dvasiniam augimui. Diskutuoja apie tai, kaip reiškiasi tikras dvasingumas kasdienybėje. Aptaria norą dalintis Evangelijos žinia kaip dvasingumo vaisių.

Sąvokos, asmenybės: biblinis dvasingumas, dvasinis augimas.

Integraciniai ryšiai: gimtoji kalba, socialinis ugdymas, informacinės technologijos, muzika, dailė.

6.9.5. Moralė/etika - žmogus ir pasaulis mokymosi turinys

6.9.5.1. Krikščionio gyvenimas pasaulyje. Remdamasis Dievo charakterio ir Jėzaus tarnystės pavyzdžiais kuria strategijas kaip pagerinti bendruomenės gyvenimą.

Sielovados ir labdaros pagrindai. Ižvelgia socialinę tikinčiojo atsakomybę apibrėžtą Šventajame Rašte. Tikinčiųjų ištvermė persekiojimų metu.

Sąvokos, asmenybės: sielovada, labdara, socialinė atsakomybė.

Integraciniai ryšiai: gimtoji kalba, etika, informacinės technologijos.

7. Pasiekimų vertinimas

Evangelikų reformatų tikybos mokymosi pasiekimai vertinami ir fiksuojami mokyklos nustatyta tvarka. Vertinant dorinio ugdymo mokymosi rezultatus, svarbu susitarti dėl aiškių vertinimo kriterijų, jie turi būti žinomi ir mokiniams, ir jų tėvams. Kriterijai turėtų būti vienodi vertinant abiejų dalykų – tiek etikos, tiek tikybos – mokymosi rezultatus, atitinkantys programoje aprašytus pasiekimų lygius kiekvienam koncentrui.

Mokinių vertinimas turi būti suvokiamas kaip pagalba mokiniui sėkmingai mokytis, tobulėti ir bręsti. Vertinimas yra nuolatinis mokinio mokymosi patirties - pasiekimų, daromos pažangos - stebėjimo, kaupimo, interpretavimo ir apibendrinimo procesas. Remiantis vertinimo rezultatais numatoma mokymosi perspektyva, individualizuojamas ugdymo procesas. Pateikiant vertinimo informaciją akcentuojama ne klaidos ir nesėkmės, o tai, kokią pažangą padarė mokinys. Būtina gerbti mokinio pasaulėžiūrinį apsisprendimą, nuomonių įvairovę. Tai neturėtų būti sudedamoji vertinimo dalis.

Pasiekimų lygių požymiai aprašyti išskiriant keturis pasiekimų lygius: I - slenkstinis, II - patenkinamas, III - pagrindinis, IV - aukštesnysis. Vertinama tik tai, ko mokiniai buvo mokomi. Pateikiant vertinimo informaciją akcentuojama tai, kokią pažangą padarė mokinys. Būtina gerbti mokinio pasaulėžiūrinį apsisprendimą, nuomonių įvairovę, tai neturėtų būti sudedamoji vertinimo dalis.

Aprašant pasiekimų lygių požymius naudojamos šios mokinių gebėjimų augimą rodančios skalės ir sąvokos:

- savarankiškumo:
 - padedamas – užduotis atlieka atsakydamas į nukreipiamuosius klausimus, procesą organizuoja ir jame dalyvauja mokytojas;
 - padedamas – mokinys užduotis atlieka stebimas ir moderuojamas mokytojo;
 - konsultuodamasis – mokinys užduotis atlieka pasitardamas su kitais, tikslingai klausdamas ar prašydamas patarimų;
 - savarankiškai.
- sudėtingumo:
 - mokinys temos analizę pradeda nuo išorinių dalykų stebėjimo, konkretaus objekto, jo požymių apibrėžimo, atlieka užduotys vadovaudamasis parengtais konstruktais;
 - mokinys temos analizėje naudoja savirefleksiją ir savimonės turinį išreiškia jį įkomponuodamas į temos kontekstą bei kasdienybės įvykius, kritiškai vertina, pagal pateiktą grafinį modelį;
 - mokinys temos analizėje savirefleksiją ir jos išraišką perkelia į įvairius kontekstus, kritiškai vertina, išauga abstrakcijos lygmuo.
- konteksto:
 - mokinys analizuoja pakankamai siaurą teminį kontekstą;
 - mokinys plečia kontekstą į kitas sritis, įtraukia savęs refleksiją šiame kontekste, naudoja kitas pažinimo sritis;
 - mokinys išplečia kontekstą į kitas sritis (literatūra, kinas, istorija, psichologija, kasdienybės įvykiai ir pan.), išauga abstrakcijos lygmuo (aukštesnysis lygis).

Vertinimo tipai.

Mokinių pasiekimai ir pažanga vertinami taikant formuojamąjį ugdomąjį, diagnostinį, apibendrinamąjį sumuojamąjį vertinimą.

Dorinio ugdymo pamokose labai svarbus formuojamasis ugdomasis vertinimas, kai ugdymo(si) procese teikiamas abipusis atsakas, grįžtamasis ryšys, padedantis mokiniui gerinti mokymą(si), planuoti savo veiklas ir siekinius. Taikomas įsivertinimas padeda apmąstyti mokymosi procesą ir numatyti tolimesnius žingsnius. Jis gali būti naudojamas užduoties, pamokos pabaigoje, taip pat baigus tam tikrą temą arba apibendrinant vienai pasiekimų sričiai priklausančias temas.

Diagnostinis vertinimas atliekamas pradedant ar baigus tam tikrą mokymosi temą ar periodą. Apibendrinamasis sumuojamasis vertinimas – formaliai patvirtinti mokinio ugdymosi rezultatai, baigus programą, kursą, modulį ar kitą mokymosi etapą. Pateikiant užduotis mokiniams, turėtų būti paaiškinama, ką reikia atlikti, kaip bus vertinamas darbas, ką reiškia užduotį atlikti gerai ir kokie yra vertinimo kriterijai.

Mokinių pasiekimų vertinimas ir stebima pažanga yra komunikuojama tėvams mokyklos nustatyta tvarka. Mokinių dorinio ugdymo pasiekimai viešai tarpusavyje nelyginami, vertinimo informacija mokiniams ir tėvams pateikiama individualiai.

7.1. Pasiekimų vertinimas pradiniam ugdyme

Pradinio ugdymo programoje evangelikų reformatų tikybos pamokose mokinių pasiekimai aprašomi trumpais komentarais, aprašai. Pažymiai (balai) ar jų pakaitalai - ženklai, simboliai - nevartojami. Vertinimo būdai ir metodai turi atitikti vaikų raidos ypatumus, individualius intelekto, emocijų, valios, charakterio ir kt. ypatumus bei ugdymo tikslus ir mokymosi turinį.

7.3. Pasiekimų vertinimas pagrindiniame ir viduriniame ugdyme

Pagrindinio ugdymo programoje evangelikų reformatų tikybos pamokose rekomenduojama mokinių pasiekimus vertinti pasirenkamais pažangos fiksavimo būdais: pažymiais, „įskaityta“, „neįskaityta“, „padarė pažangą“, kaupiamuoju vertinimu, pažangos stebėjimo ir vertinimo aplanku ir pan. Jeigu

mokinių daroma pažanga fiksuojama pažymiais, jie siejami su pasiekimų lygiais: pasiekimų lygiai siejami su mokinio pasiekimų įvertinimu pažymiais: slenkstinis lygis (I) – 4, patenkinamas lygis (II) – 5-6, pagrindinis lygis (III) – 7-8, aukštesnysis lygis (IV) – 9-10.

8. Pasiekimų lygių požymiai

8.1. Pasiekimų lygių požymiai. 1–2 klasės

Pasiekimų lygiai			
Slenkstinis (I)	Patenkinamas (II)	Pagrindinis (III)	Aukštesnysis (IV)
A. Šventojo Rašto pažinimas			
A1.1. Padedamas pasako, kad Biblija yra ypatinga knyga. Su pagalba atpažįsta kelias istorijas iš Biblijos.	A1.2. Savais žodžiais pasako, kad Biblija yra ypatinga knyga. Atpasakoja arba pavaizduoja bent vieną istoriją iš Biblijos.	A1.3. Įvardija, kad Biblija yra Dievo pasakojimas. Mielai klausosi ir atpasakoja/pavaizduoja kelias istorijas iš Biblijos	A1.4. Apibūdindamas Bibliją kaip Dievo pasakojimą, savais žodžiais argumentuoja šį teiginį. Drąsiai pasakoja ir vaizduoja Biblijos istorijas.
A2.1. Klausosi skaitomo teksto iš Biblijos ir nedrąsiai išsako savo mintis, dažnai netiesiogiai susijusias su skaitoma istorija.	A2.2. Klausosi skaitomo teksto iš Biblijos, atsako į daugelį faktinių klausimų apie tekstą.	A2.3. Klausosi skaitomo teksto iš Biblijos, atsako į daugelį faktinių ir aiškinamųjų klausimų, išsako savo samprotavimus ir kilusius klausimus apie jį.	A2.4. Klausosi skaitomo teksto iš Biblijos, atsako į faktinius ir aiškinamuosius klausimus, išsako savo samprotavimus ir kilusius klausimus apie Biblijos istoriją, sieja ją su kitomis Biblijos istorijomis.
B. Tikėjimo turinio pažinimas			
B1.1. Uždavus konkrečius klausimus, atsako, kad Dievas yra Kūrėjas. Atrenka pateiktus paprastus Dievo ir žmogaus kūrybos pavyzdžius.	B1.2. Įvardija, kad Dievas sukūrė pasaulį. Pateikia Dievo ir žmogaus kūrybos pavyzdžių.	B1.3. Apibūdina Dievą kaip Kūrėją ir gyvenimo šaltinį. Pateikia bent vieną Dievo ir žmogaus kūrybos panašumą ir skirtumą.	B1.4. Paaiškina, kodėl Dievas yra vadinamas Kūrėju ir gyvenimo davėju. Sieja žmogaus kūrybiškumą su Dievo kūrybiškumu.
B2.1. Atrenka paveikslėlius, susijusius su Jėzaus gimimo istorija. Pagrindinius įvykius dažniausiai sudėlioja teisinga tvarka.	B2.2. Sudėlioja Jėzaus gimimo istorijos paveikslėlius eilės tvarka, kartais padarydami klaidų. Trumpai paaiškina, kas nupiešta paveikslėlyje.	B2.3. Pasakoja Jėzaus gimimo istoriją, išreiškia pagarbą Jėzui, kaip Dievo Sūnui.	B2.4. Savo pasirinktomis išraiškomis priemonėmis vaizduoja Jėzaus gimimo istoriją, išreiškia pagarbą Jėzui, kaip amžinai esančiam Dievui.
B3.1. Su pagalba pasako įsimintiną Biblijos eilutę (Pradžios 1, 27), tačiau negali jos paaiškinti	B3.2. Pasako įsimintiną Biblijos eilutę (Pradžios 1,27) ir savais žodžiais paaiškina, ką reiškia būti Dievo atvaizdu.	B3.3. Geba paaiškinti, ką reiškia, kad Dievas sukūrė žmogų pagal savo panašumą, kuo žmogus yra panašus į savo Kūrėją. Su mokytojo pagalba išsako samprotavimus apie tikėjimo reikalingumą žmogui.	B3.4. Geba paaiškinti, ką reiškia, kad Dievas sukūrė žmogų pagal savo panašumą, kuo žmogus yra panašus į savo Kūrėją. Sieja tikėjimo Dievu reikalingumą su Sukūrimu.
B4.1. Su pagalba geba pasakyti, kad žmonės yra skirtingi, tačiau visi nori būti mylimi.	B4.2. Savais žodžiais pasako, kuo žmonės gali būti skirtingi, ir kuo panašūs. Pastebi, kad visi žmonės nori būti mylimi.	B4.3. Pastebi ir priima savo ir kitų skirtingumą, suvokia, kad yra vertybių, kurios svarbios visiems žmonėms.	B4.4. Pastebi ir priima savo ir kitų skirtingumą, suvokia, kad yra vertybių, kurios svarbios visiems žmonėms, įvardija tas vertybes. Jas pastebi ir Biblijos veikėjų gyvenime.
C. Bažnyčia ir liturgija			

C1.1. Atpažįsta bažnyčių pastatus, nurodo, kad bažnyčia susijusi su tikėjimu Dievu. Išvardija kelias krikščioniškas šventes.	C1.2. Apibūdina bažnyčią kaip vietą, kurioje garbinamas Dievas. Išvardija pagrindines krikščioniškas šventes ir papasakoja kaip jos švenčiamos jų šeimoje.	C1.3. Apibrėžia bažnyčią kaip Dievo tautą, kuriai priklauso visi tikintieji (ST ir NT). Išvardija pagrindines krikščioniškas šventes ir paaiškina, ką jos reiškia.	C1.4. Apibrėžia bažnyčią kaip Dievo tautą. Sieja ją su visais tikinčiais nuo pat pasaulio sukūrimo. Išvardija pagrindines krikščioniškas šventes, sieja jas su Biblijos įvykiais.
D. Biblinis dvasingumas			
D1.1. Atkartoja maldos žodžius. Su mokytojo paragininimu pasako nors vieną dalyką, už kurį nori padėkoti Dievui.	D1.2. Meldžiasi kartojant maldos žodžius, moka kelias išmoktas trumpas padėkos maldas.	D1.3. Savais ar išmoktais žodžiais išsako padėką ir prašymus Dievui. Išreiškia susidomėjimą Dievo Žodžiu.	D1.4. Rodo iniciatyvą išsakyti padėką Dievui savais žodžiais, sava iniciatyva išreiškia tai savo pasirinktomis meninėmis priemonėmis. Domisi Biblija, kelia klausimus.
D2.1. Padedamas aiškinasi savo žodžių ir veiksmų poveikį kitiems. Žino, kad neteisingai pasielgus reikia atsiprašyti.	D2.2. Įvertina savo žodžių ir veiksmų poveikį kitiems. Priminus moka atsiprašyti ir priimti atsiprašymą.	D2.3. Jausdami gražaus elgesio poreikį mokosi puoselėti draugystę su žmonėmis. Moka atsiprašyti ir priimti atsiprašymą.	D2.4. Jausdami gražaus elgesio poreikį puoselėja draugystę su žmonėmis. Moka atsiprašyti ir priimti atsiprašymą. Skatina kitus atsiprašyti.
E. Moralė/etika - žmogus ir pasaulis			
E1.1. Nusako, kad reikia rūpintis gamta. Pateikia keletą pavyzdžių kaip tai galima padaryti.	E1.2. Pastebi Dievo kūrinijos grožį. Apibūdina, kad svarbu ja rūpintis. Išsako kelis būdus, kaip galima padėti žmonėms artimiausioje aplinkoje.	E1.3. Gėrasi Dievo kūrinijos grožiu. Apibūdina kodėl svarbu ja rūpintis. Aptaria pagalbos būdus žmonėms artimiausioje aplinkoje.	E1.4. Gėrasi Dievo kūrinijos grožiu, sieja ją su Dievo išmintimi ir meile. Rodo iniciatyvą rūpintis gamta. Aptaria pagalbos būdus žmonėms artimiausioje aplinkoje.

8.2. Pasiekimų lygių požymiai. 3–4 klasės

Pasiekimų lygiai			
Slenkstinis (I)	Patenkinamas (II)	Pagrindinis (III)	Aukštesnysis (IV)
A. Šventojo Rašto pažinimas			
A1.1. Padedamas pasako, kad Biblija yra patikimesnė knyga už pasakų knygą.	A1.2. Apibūdina Bibliją kaip knygą, kuria galima pasitikėti.	A1.3. Išsako savo samprotavimus, kodėl Biblija galima pasitikėti.	A1.4. Paaiškina, kodėl Biblija galima pasitikėti, pateikia kelis argumentus.
A2.1. Su pagalba pasako kelių Biblijos veikėjų vardus. Žino, kad Bibliją sudaro ne viena knyga.	A2.2. Įvardija nagrinėjamų istorijų veikėjus ir juos trumpai apibūdina-kokie jie ir kaip jie elgėsi.	A2.3. Išvardija pagrindinius Penkiaknygės veikėjus, kurie vadinami tikėjimo protėviais. Paaiškina, kaip tikėjimo protėviai	A2.4. Gali aptarti, apibūdinti, palyginti pagrindinius Penkiaknygės veikėjus, kurie vadinami tikėjimo protėviais, įvertinant jų poelgius. Paaiškina, kaip tikėjimo protėviai atsiliepė į Dievo

		atsiliepė į Dievo kvietimą ir įvardija, ko galima pasimokyti iš jų.	kvietimą ir įvardija, ko galima pasimokyti iš jų.
B. Tikėjimo turinio pažinimas			
B1.1. Padedant įvardija, kad Dievas laikosi savo pažadų ir išvardija bent vieną Biblijoje paminėtą išpildytą Dievo pažadą.	B1.2. Įvardija konkrečius pavyzdžius iš Biblijos, kai Dievas išpildė savo pažadus.	B1.3. Įvardija Dievo ištikimybės apraiškas Biblijos veikėjų gyvenime. Atpažįsta Dievo ištikimybės ženklus kasdienybėje.	B1.4. Paaiškina kaip Dievo ištikimybė reikėsi nuo pat pasaulio sukūrimo. Sieja tai su savo asmeninėmis patirtimis.
B2.1. Gali pasakyti, kad Jėzus vadinamas Dievo Avinėliu, bet negali paaiškinti kodėl.	B2.2. Gali pasakyti, kad Jėzus yra vadinamas Dievo Avinėliu ir paaiškina kodėl.	B2.3. Mokosi atpažinti kai kuriuos ST įvaizdžius ir pažadus apie Gelbėtoją ir susieti juos su Jėzaus asmeniu.	B2.4. Savarankiškai įžvelgia pateiktus ST įvaizdžius ir pažadus apie Gelbėtoją ir sieja juos su Jėzaus asmeniu.
B3.1. Surūšiuoja paveikslėlius į gerų ir blogų poelgių kategorijas.	B3.2. Pasitardamas išskiria Nuopuolio pasekmes Dievo kūrinyje ir žmonių santykiuose.	B3.3. Atpažįsta Nuopuolio pasekmes Dievo kūrinyje ir žmonių santykiuose. Svarsto Dievo kvietimą pripažinti savo silpnumą ir priimti Jo pagalbą.	B3.4. Gali apibūdinti Nuopuolio pasekmes Dievo kūrinyje ir žmonių santykiuose. Svarsto Dievo kvietimą pripažinti savo silpnumą ir priimti Jo pagalbą.
B4.1. Įvardija, kad ne visi žmonės tiki Dievu. Retai atskiria krikščionybę nuo kitų religijų.	B4.2. Įvardija, kad ne visi žmonės vienodai tiki Dievu. Atpažįsta keletą krikščionybės simbolių.	B4.3. Skiria krikščionišką pasaulėžiūrą nuo kitų pasaulėžiūrų. Atpažįsta keletą religinių simbolių.	B4.4. Domisi kuo krikščionybė panaši ir kuo skiriasi nuo kitų pasaulėžiūrų. Sieja religinius simbolius su konkrečia religija.
C. Bažnyčia ir liturgija			
C1.1. Įvardija, kad Izraelio tauta Dievui aukodavo gyvulius, o dabar aukoti gyvulių nereikia, bet negali paaiškinti kodėl.	C1.2. Įvardija pagrindinius ST bažnyčios bruožus (Izraelio tauta, padangtė, Dievo garbinimo ritualai).	C1.3. Analizuoja pagrindinius ST bažnyčios bruožus (Izraelio tauta, padangtė, Dievo garbinimo ritualai).	C1.4. Analizuoja pagrindinius ST bažnyčios bruožus (Izraelio tauta, padangtė, Dievo garbinimo ritualai). Sieja juos su Naujojo Testamento bažnyčios bruožais.
D. Biblinis dvasingumas			
D1.1. Su pagalba gali pasakyti Viešpaties maldą.	D1.2. Savarankiškai pasako Viešpaties maldą, paaiškina, kodėl žmonės meldžiasi Dievui.	D1.3. Apibūdina maldos paskirtį ir formas. Atpažįsta Dievo rūpestį žmogumi Biblijos tekstuose ir savo gyvenime.	D1.4. Apibūdina maldos paskirtį ir formas. Apibūdina, kaip psalmės padeda išreikšti savo jausmus Dievui. Savo maldose kūrybingai naudoja išmoktas Biblijos eilutes. savo gyvenimo ir aplinkos.
D2.1. Su pagalba gali pasakyti Aukso taisyklę ir išvardinti 10 Dievo Įsakymų. Paragintas moka atsiprašyti.	D2.2. Pasako Aukso taisyklę ir išvardija 10 Dievo Įsakymų. Su pagalba atpažįsta ir įvardija savo kaltę ir priima atleidimą.	D2.3. Vertina kitų poelgius atsižvelgdami į Aukso taisyklę ir 10 Dievo Įsakymų. Moka atpažinti, įvardinti savo kaltę ir priimti atleidimą.	D2.4. Paaiškina, kuo yra svarbi Aukso taisyklė ir 10 Dievo Įsakymų, kuriant darnius santykius. Moka įvardinti savo kaltę ir priimti atleidimą.
E. Morale/etika - žmogus ir pasaulis			

E1.1. Padedamas įvardija svarbiausius žmogaus poreikius, pasako kelis būdus kaip galima pasirūpinti gyvūnais.	E1.2. Įvardija svarbiausius žmogaus poreikius, pasako kelis būdus kaip galima pasirūpinti gyvūnais.	E1.3. Išvardija kelis teigiamo ir neigiamo žmogaus poveikio gamtai pavyzdžius. Pripažįsta kito žmogaus poreikius, žino pagalbos būdus ir juos taiko.	E1.4. Analizuoja teigiamo ir neigiamo žmogaus poveikio gamtai pavyzdžius. Pastebi kito žmogaus poreikius, žino pagalbos būdus ir juos taiko. Inicijuoja pagalbos projektus.
---	---	--	---

8.3. Pasiekimų lygių požymiai. 5–6 klasės

Pasiekimų lygiai			
Slenkstinis (I)	Patenkinamas (II)	Pagrindinis (III)	Aukštesnysis (IV)
A. Šventojo Rašto pažinimas			
A1.1. Įvardija, kad Biblija dar kitaip yra vadinama Šventuoju Raštu, Dievo Žodžiu. Sunkiai pastebi Biblijos pritaikymo galimybes kasdieniniame gyvenime.	A1.2. Pasitardamas gali paaiškinti, kodėl Biblija gali būti patikimas gyvenimo pamatas.	A1.3. Paaiškina, kodėl Biblija gali būti patikimas gyvenimo pamatas.	A1.4. Domisi Biblijos patikimumu, analizuoja Dievo Žodžio svarbą gyvenimo pasirinkimams, sieja tai su savo ir kitų gyvenimu.
A2.1. Padedamas atpažįsta pagrindinius Senojo Testamento įvykius, bando dėlioti juos chronologine tvarka.	A2.2. Dažniausiai savarankiškai išvardija pagrindinius Senojo Testamento įvykius chronologine tvarka. Sieja kai kuriuos Biblijos veikėjus su kai kuriais įvykiais Biblijoje.	A2.3. Išvardija pagrindinius Senojo Testamento įvykius chronologine tvarka, sieja Biblijos veikėjus su atitinkamais įvykiais Biblijoje.	A2.4. Išvardija pagrindinius Senojo Testamento įvykius chronologine tvarka, pateikia daugiau detalių ir paaiškinimų apie kiekvieną įvykį ir jo veikėjus.
B. Tikėjimo turinio pažinimas			
B1.1. Padedamas įvardija Dievo savybes perskaitytame tekste, jeigu jos akivaizdžiai įvardintos.	B1.2. Pasitardamas dažnai atpažįsta tokias Dievo savybes, kaip teisingumas ir meilė skaitomame tekste.	B1.3. Paaiškina, kaip Dievo teisingumas pasireiškia meile ir rūstybe.	B1.4. Paaiškina, kaip Dievo teisingumas pasireiškia meile ir rūstybe, pateikia pavyzdžių iš Biblijos ir kasdienio gyvenimo.
B2.1. Atpažįsta kai kuriuos žodžius, kuriais yra apibūdinamas Jėzus (Gelbėtojas, Atpirkėjas, Dievo Sūnus).	B2.2. Pasitardamas paaiškina, kodėl žmonėms yra reikalingas Gelbėtojas.	B2.3. Paaiškina, kodėl žmonėms yra reikalingas Gelbėtojas ir išvelgia išgelbėjimo poreikį.	B2.4. Paaiškina kodėl žmonėms yra reikalingas Gelbėtojas. Savo mintis iliustruoja Šventojo Rašto pavyzdžiais, išvelgia išgelbėjimo ilgesį šiuolaikinėje visuomenėje ir jį įvardija.
B3.1. Padedamas įvardija, kad tikėjimas žmogui padeda išverti sunkumus, pateikia nors vieną pavyzdį iš gyvenimo.	B3.2. Išsako savo pastebėjimus apie tai, kaip tikėjimas padeda žmonėms spręsti iškilusius klausimus, išverti sunkumus,	B3.3. Vertina tikėjimo vaidmenį žmogaus gyvenime, randa tikėjimo pavyzdžių.	B3.4. Įvardija tikėjimą Dievu kaip svarbią savo tapatybės dalį. Išsako savo mintis apie tai, kokie Šventojo Rašto veikėjai bei kiti tikintieji juos įkvepia eiti tikėjimo

	pateikia pavyzdžių iš Biblijos ir šiuolaikinio gyvenimo.	Mokosi spręsti iškilusius sunkumus remiantis krikščionybės idealais.	keliu. Iškilusius sunkumus sprendžia remiantis krikščionybės idealais.
B4.1. Padedamas skiria labai akivaizdžiai skirtingus tikinčio ir netikinčio žmogaus pasirinkimus.	B4.2. Dažniausiai savarankiškai pastebi tikėjimo įtaką žmogaus pasirinkimams.	B4.3. Išreiškia savo nuomonę apie (ne)tikėjimo įtaką elgesiui ir pasirinkimams. Demonstruoja pagarbą kitokiai nuomonei.	B4.4. Aktyviai domisi, kokią įtaką elgesiui ir pasirinkimams daro žmogaus pasaulėžiūra. Demonstruoja pagarbą kitokiai nuomonei, argumentuotai išreiškia savo nuomonę.
C. Bažnyčia ir liturgija			
C1.1. Padedamas gali pasakyti, ar artimiausioje aplinkoje esančias skirtingas bažnyčias. Su pagalba gali apytiksliai pasakyti Apaštališkąjį išpažinimą.	C1.2. Dažniausiai savarankiškai gali atskirti vietinės ir visuotinės bažnyčios bruožus, moka Apaštališkąjį išpažinimą.	C1.3. Skiria vietinės ir visuotinės bažnyčios bruožus, moka Apaštališkąjį išpažinimą. Pristato bažnyčios, kaip tarnaujančios bendruomenės prasmę.	C1.4. Aktyviai dalyvauja vietinės bažnyčios gyvenime, komentuoja Apaštališkąjį išpažinimą.
D. Biblinis dvasingumas			
D1.1. Klausosi kitų pasakojimų apie asmeninę maldą ir Dievo Žodžio skaitymą ir apmąstymą. Raginamas susipažįsta su adaptuotais pasakojimais iš Biblijos.	D1.2. Raginamas skaito pasiūlytas ištraukas iš Šventojo Rašto, kartais pasižymi įsimintinas eilutes.	D1.3. Įvardija ir pateikia pavyzdžių apie asmeninę maldos ir Dievo Žodžio apmąstymo patirtį. Remiasi Biblija apibūdindami savo asmeninį santykį su Dievu.	D1.4. Inicijuoja maldas bendraamžių grupėje. Asmeninių Dievo Žodžio studijų įžvalgomis dalijasi atitinkamose situacijose, jomis remiasi savo asmeniniame gyvenime.
D2.1. Padedamas gali įvardinti, kokios savybės yra reikalingos palaikant sveikus santykius su bendraamžiais. Skiria pagarbų elgesį nuo nepagarbaus.	D2.2. Dažniausiai supranta kantrybės ir pakantumo svarbą kuriant santykius su bendraamžiais. Atpažįsta ir reaguoja į patyčių elgesį ir erziniimą.	D2.3. Supranta kantrybės ir pakantumo svarbą kuriant santykius su bendraamžiais. Atpažįsta ir reaguoja į patyčių elgesį ir erziniimą.	D2.4. Analizuoja santykius su bendraamžiais Šventojo Rašto šviesoje. Drąsiai išsako savo nepritariamą netinkamam elgesiui, užstoja skriaudžiamą žmogų.
E. Moralė/etika - žmogus ir pasaulis			
E1.1. Su pagalba pastebi netinkamo žmogaus elgesio su kūrinija atvejus. Raginamas dalyvauja grupės darbe.	E1.2. Pastebi netinkamo žmogaus elgesio su kūrinija atvejus. Dalyvauja kuriant planą konkrečios problemos artimoje aplinkoje sprendimui.	E1.3. Su mokytojo pagalba remdamiesi Šventuoju Raštu pateikia pavyzdžių apie žmogaus atsakomybę santykyje su kūrinija. Aptaria doros lyderystės koncepciją.	E1.4. Remdamiesi Šventuoju Raštu pateikia pavyzdžių apie žmogaus atsakomybę santykyje su kūrinija. Inicijuoja ir vadovauja kuriant planą konkrečios problemos artimoje aplinkoje sprendimui.

8.4. Pasiekimų lygių požymiai. 7–8 klasės

Pasiekimų lygiai			
Slenkstinis (I)	Patenkinamas (II)	Pagrindinis (III)	Aukštesnysis (IV)

A. Šventojo Rašto pažinimas			
A1.1. Su pagalba atpažįsta biblines vertybes Biblijos tekstuose.	A1.2. Atpažįsta ir įvardija biblines vertybes skirtinguose Biblijos tekstuose.	A1.3. Analizuoja galimybę Biblijos pagrindu formuoti vertybių sistemą.	A1.4. Kryptingai gilina į biblines vertybes ir jų pagrindu formuojasi savo vertybių sistema
A2.1. Su pagalba atpažįsta kai kuriuos Senosios ir Naujosios Sandoros bruožus, savais žodžiais pasako, ką reiškia žodis „sandora“.	A2.2. Atpažįsta daugelį Senosios ir Naujosios Sandoros bruožus. Išvardija pagrindinius Naujojo testamento įvykius iš eilės.	A2.3. Palygina Sandoros sampratą Senajame ir Naujajame Testamente. Atpažįsta Biblijos tekstų aktualumą ir sieja juos su asmenine patirtimi.	A2.4. Įvertina Naujosios Sandoros pranašumą Senosios Sandoros atžvilgiu. Pagrindžia Biblijos tekstų aktualumą, sieja juos su asmenine patirtimi.
B. Tikėjimo turinio pažinimas			
B1.1. Su pagalba atpažįsta Trejybės asmenų skiriamuosius bruožus.	B1.2. Apibūdina Trejybės asmenų santykį ir skiriamuosius bruožus.	B1.3. Analizuodami trivienio Dievo apsiareiškimą ir Trejybės asmenų santykį, atpažįsta bendrystės poreikio ištakas.	B1.4. Pagrindžia bendrystės poreikio ištakas, remdamasis Trivienio Dievo apreiškimu Šventajame Rašte.
B2.1. Su pagalba įvardija pagrindinius Jėzaus Kristaus gyvenimo etapus ir jų poveikį Jėzaus mokiniams.	B2.2. Įvardija pagrindinius Jėzaus Kristaus gyvenimo etapus ir jų poveikį Jėzaus mokiniams.	B2.3. Apibrėžia Jėzaus Kristaus misiją.	B2.4. Komentuoja atperkančią Jėzaus Kristaus misiją .
B3.1. Su pagalba gali papasakoti bent vieną istoriją iš Naujojo Testamento apie tai, kaip susitikimas su Jėzumi pakeitė žmogaus gyvenimą.	B3.2. Perskaitęs Jėzaus susitikimo su kitais žmonėmis istorijas, įvardija tų susitikimų įtaką tų žmonių gyvenime.	B3.3. Svarsto Dievo kvietimą dalyvauti Atpirkimo darbe. Stengiasi atsiliepti į Dievo kvietimą, ieškant savo pašaukimo.	B3.4. Priima sprendimą dalyvauti Atpirkimo darbe. Kryptingai gilina į tai, kaip atpžainti Dievo pašaukimą.
B4.1. Su pagalba išvardija kelias skirtingas krikščionių konfesijas ir didžiąsias pasaulio religijas.	B4.2. Įvardija pagrindines krikščioniškas konfesijas ir didžiąsias pasaulio religijas, jas klasifikuoja.	B4.3. Lygina įvairių krikščioniškų konfesijų raišką. Identifikuoja didžiąsias pasaulio religijas, jas klasifikuoja.	B4.4. Komentuoja įvairių krikščioniškų konfesijų raišką. Pateikia didžiųjų pasaulio religijų sąsajas, jas komentuoja.
C. Bažnyčia ir liturgija			
C1.1. Su pagalba išvardija evangelikų reformatų Bažnyčios sakramentus.	C1.2. Išvardija evangelikų reformatų Bažnyčios sakramentus, bando paaiškinti jų prasmę.	C1.3. Paaiškina evangelikų reformatų Bažnyčios sakramentų reikšmę	C1.4. Lygina evangelikų reformatų Bažnyčios sakramentų sampratą su kitų krikščioniškų konfesijų sakramentų samprata. Analizuoja sakramentus Šventojo Rašto kontekste.
D. Biblinis dvasingumas			
D1.1. Su pagalba paaiškina, ką reiškia augti dvasiškai. Pateikia keletą dvasinio augimo būdų. Įvardija kelis dvasinio augimo trukdžius.	D1.2. Paaiškina, ką reiškia augti dvasiškai. Pateikia keletą dvasinio augimo būdų. Įvardija kelis dvasinio augimo trukdžius.	D1.3. Analizuoja tikėjimo kelionės ir dvasinio augimo būdus. Įvardija dvasinio gyvenimo trukdžius.	D1.4. Praktikuoja dvasinio augimo disciplinas. Atpažįsta dvasinio gyvenimo trukdžius ir sąmoningai juos įveikia.

D2.1. Su pagalba atpažįsta, kokias pasekmes turi konkretaus žmogaus pasirinkimai. Geba atpažinti akivaizdžius tikinčio žmogaus veiksmus.	D2.2. Atpažįsta pasirinkimų ir pasekmių dėsnius. Atskiria tikinčio ir netikinčio žmogaus prioritetus.	D2.3. Analizuoja pasirinkimų ir pasekmių dėsnius. Palygina tikinčio ir netikinčio žmogaus prioritetus.	D2.4. Įvertina pasirinkimų ir pasekmių dėsnius. Priima sprendimą rinktis savo gyvenimo prioritetus Šventojo Rašto šviesoje.
E. Moralė/etika - žmogus ir pasaulis			
E1.1. Su pagalba atpažįsta netinkamo elgesio su žmonėmis ir kūrinija pavyzdžius. Dalyvauja aptariant kaip gali prisidėti prie visuomenės gerovės, darnios ekologinės aplinkos kūrimo.	E1.2. Atpažįsta netinkamo elgesio su žmonėmis ir kūrinija atvejus. Įsitraukia į aptarimą kaip gali prisidėti prie visuomenės gerovės, darnios ekologinės aplinkos kūrimo.	E1.3. Generuoja idėjas apie tai, kaip gali prisidėti prie visuomenės gerovės, darnios ekologinės aplinkos kūrimo.	E1.4. Inicijuoja ir vadovauja įgyvendinant idėjas apie tai, kaip gali prisidėti prie visuomenės gerovės, darnios ekologinės aplinkos kūrimo.

8.5. Pasiekimų lygių požymiai. 9–10 klasės

Pasiekimų lygiai			
Slenkstinis (I)	Patenkinamas (II)	Pagrindinis (III)	Aukštesnysis (IV)
A. Šventojo Rašto pažinimas			
A1.1. Su pagalba pateikia bent kelis Biblijos patikimumo argumentus ir krikščioniškas vertybes.	A1.2. Pateikia keletą Biblijos patikimumo argumentų, įvardija svarbiausias krikščioniškos pasaulėžiūros vertybes.	A1.3. Pagrindžia krikščioniškos pasaulėžiūros vertybes Biblijos autoritetu.	A1.4. Pagrindžia krikščioniškos pasaulėžiūros vertybes Biblijos autoritetu, lygina jas su kitų pasaulėžiūrų vertybėmis ir jų pamatu.
A2.1. Su pagalba įvardija bent kelis Biblijos unikalumo požymius.	A2.2. Įvardija pagrindinius Biblijos unikalumo požymius.	A2.3. Geba paaiškinti Šventojo Rašto santykį su krikščioniška tradicija, kultūra.	A2.4. Komentuoja Šventojo Rašto santykį su krikščioniška tradicija, kultūra.
B. Tikėjimo turinio pažinimas			
B1.1. Su pagalba įvardija Trejybės asmenis ir jų veikimo ypatumus.	B1.2. Įvardija kaip veikia Dievo Trejybės asmenys.	B1.3. Paaiškina trejybinio Dievo sampratą. Įvardija kaip veikia Dievo Trejybės asmenys. Atpažįsta klaidingus Dievo įvaizdžius, paaiškina jų atsiradimo priežastis ir pasekmes.	B1.4. Komentuoja trejybinio Dievo sampratos istoriją. Paaiškina Trejybės asmenų veikimą. Analizuoja klaidingus Dievo įvaizdžius, paaiškina jų atsiradimo priežastis ir pasekmes.
B2.1. Su pagalba atpažįsta nuorodas į Jėzų Kristų Senajame Testamente, išvardija pagrindinius Atpirkimo istorijos etapus.	B2.2. Atpažįsta nuorodas į Jėzų Kristų Senajame Testamente, išvardija pagrindinius Atpirkimo istorijos etapus.	B2.3. Analizuoja pateiktas nuorodas į Jėzų Kristų Senajame Testamente ir sieja su Jėzaus Kristaus gyvenimu ir misija. Išvelgia ir supranta savo	B2.4. Atpažįsta nuorodas į Jėzų Kristų skaitydamas Senąjį Testamentą, sieja su Jėzaus Kristaus gyvenimu ir misija. Išvelgia, supranta ir komentuoja savo gyvenimo ir Atpirkimo istorijos sąsajas.

		gyvenimo ir Atpirkimo istorijos sąsajas.	
B3.1. Su pagalba įvardija, kokius esminius žmogaus poreikius apibrėžia Šventasis Raštas.	B3.2. Įvardija, kokius esminius žmogaus poreikius apibrėžia Šventasis Raštas.	B3.3. Analizuoja asmens pamatinius poreikius, remiantis Šventojo Rašto požiūriu ir ieško būdų išspręsti problemas.	B3.4. Komentuoja asmens pamatinius poreikius, remiantis Šventojo Rašto požiūriu ir sąmoningai ieško būdų išspręsti problemas.
B4.1. Su pagalba įvardija, kas yra ekumenizmas, pateikia ekumeninio bendravimo pavyzdžių.	B4.2. Įvardija, kas yra ekumenizmas, pateikia ekumeninio bendravimo pavyzdžių.	B4.3. Apibrėžia ekumenizmo ir tarpreliginio dialogo sąvokas ir apibūdina ekumenizmo ir tarpreliginio dialogo raidą.	B4.4. Kryptingai domisi ekumenizmu ir tarpreliginius dialogu, komentuoja ekumenizmo ir tarpreliginio dialogo raidą.
C. Bažnyčia ir liturgija			
C1.1. Su pagalba gali įvardinti kelis evangelikų reformatų Bažnyčios išpažinimus.	C1.2. Įvardija kelis evangelikų reformatų Bažnyčios išpažinimus ir paaiškina, kam jie yra reikalingi.	C1.3. Tyrinėja evangelikų reformatų Bažnyčios išpažinimus ir susieja juos su Šventuoju Raštu ir kasdienio gyvenimo praktika.	C1.4. Kryptingai domisi ir tyrinėja evangelikų reformatų Bažnyčios išpažinimus ir susieja juos su Šventuoju Raštu ir kasdienio gyvenimo praktika.
D. Biblinis dvasingumas			
D1.1. Su pagalba įvardija dvasinio augimo būdus. Bando juos praktikuoti.	D1.2. Įvardija dvasinio augimo būdus. Bando juos praktikuoti.	D1.3. Analizuoja ir praktikuoja tikėjimo kelionės ir dvasinio augimo būdus	D1.4. Analizuoja ir praktikuoja tikėjimo kelionės ir dvasinio augimo būdus, inicijuoja Biblijos studijų grupes.
D2.1. Su pagalba įvardija pagarbaus elgesio su kitais žmonėmis principus. Skiria pagarbų elgesį nuo nepagarbaus.	D2.2. Įvardija pagarbaus elgesio su kitais žmonėmis principus. Skiria pagarbų elgesį nuo nepagarbaus.	D2.3. Rodo pagarbą asmenims iš skirtingų socialinių, kultūrinių ar religinių grupių.	D2.4. Dalyvauja debatuose su skirtingų socialinių, kultūrinių ar religinių grupių atstovais, skatina pagarbą asmenims iš skirtingų socialinių, kultūrinių ar religinių grupių.
E. Morale/etika - žmogus ir pasaulis			
E1.1. Su pagalba pateikia keleta pavyzdžių iš Šventojo Rašto apie pilietiškumą. Svarsto galimybę dalyvauti savanoriškoje veikloje.	E1.2. Pateikia keleta pavyzdžių iš Šventojo Rašto apie pilietiškumą. Svarsto galimybę dalyvauti savanoriškoje veikloje.	E1.3. Tyrinėja kaip socialinė, pilietinė misija yra apibrėžiama Senajame ir Naujajame Testamente. Dalyvauja savanoriškoje veikloje.	E1.4. Komentuoja kaip socialinė, pilietinė misija yra apibrėžiama Senajame ir Naujajame Testamente. Dalyvauja savanoriškoje veikloje.